

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
MANEVİ DESTEK VE REHBERLİK PROGRAMI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

ÇİZGİ FİLMER BAĞLAMINDA
ÇOCUKLARDA KARAKTER GELİŞİMİ

Zuhal KÖSE

DENİZLİ 2023

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
MANEVİ DESTEK VE REHBERLİK PROGRAMI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

ÇİZGİ FİLMER BAĞLAMINDA
ÇOCUKLARDA KARAKTER GELİŞİMİ

Zuhal KÖSE

Danışman
Doç. Dr. İsmet EŞMELİ

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

İslami İlimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Tezsiz Yüksek Lisans Manevi Destek ve Rehberlik Programı öğrencisi Zuhâl KÖSE tarafından hazırlanan “**Çizgi Filmler Bağlamında Çocuklarda Karakter Gelişimi**” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. İsmet EŞMELİ
Danışman

Pamukkale Üniversitesi İslami İlimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /...../ 2023 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. Harun ABACI
Enstitü Müdürü

ETİK KURUL ONAYI

Araştırmada TRT Çocuk ve MinikaGO kanallarında yayınlanan çizgi filmler incelenerek belge incelemesi yapılmış olup herhangi bir kişiden veri elde edilmediğinden insan araştırmaları etik kurul iznine gerek olmamıştır.

Zuhal KÖSE

ÖZET

Pamukkale Üniversitesi İslami İlimler Enstitüsü Tezsiz Yüksek Lisans Proje Özeti

Projenin Başlığı: Çizgi Filmler Bağlamında Çocuklarda Karakter Gelişimi	
Projeyi Hazırlayan: Zuhale KÖSE	Danışmanı: Doç. Dr. İsmet EŞMELİ
Kabul Tarihi:	Sayfa Sayısı: X+41
Anabilim Dalı: Felsefe ve Din Bilimleri	Programı: Manevi Destek ve Rehberlik
<p>Bu araştırma; çizgi filmlerdeki değerler eğitiminin, 4-12 yaş aralığındaki çocuklara olan etkisini inceleyen bir çalışmadır. TRT Çocuk, MinikaGO, kanallarında yayımlanan belirli çizgi filmlerden ilk beş bölümleri değerler eğitimi bağlamında incelemeye alınmıştır. Araştırmanın ilk kısmı seçilen TV kanalları hakkında genel bilgi, çizgi filmlerin ne olduğu ve özellikleri, çocuk- çizgi film ilişkisi ve değer kavramları hakkında kısaca bilgilerden oluşmaktadır.</p> <p>Araştırmanın ikinci kısmı ise söz konusu çizgi filmlerin belirli bölümlerinin seçilen (kök)değerler doğrultusunda incelenmesi ve değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Çizgi filmlerin genel özellikleri, bölüm içerikleri, bazı karakter tahlilleri, bölümler içerisinde değinilen değer kavramları, bu kavramların çizgi filmler aracılığıyla çocuklara ne kazandırdıkları incelenmiştir. Bu proje, çizgi filmlerin çocukların karakter gelişimine olan etkisini inceleyerek ebeveynlere ve eğitimcilerine önemli bilgiler sunmayı amaçlar.</p>	
Anahtar Kelimeler: Çizgi film, Çocukluk Dönemi, TRT Çocuk, MinikaGO.	

ABTRACT

Pamukkale University Institute of Islamic Sciences Abstract of Master Thesis

Title of the Project: Character Development in Children in the Context of Cartoons	
Author: Zuhâl KÖSE	Supervisor: Doç. Dr. İsmet EŞMELİ
Date:	Nu. of pages: X+41
Department: Philosophy and Religious Studies Subfield: Spiritual Support and Guidance	
<p>This research is a study that examines the impact of values education in cartoons on children aged 4-11. The first five episodes of specific cartoons broadcast on TRT Çocuk, MinikaGO, and Diyanet Çocuk TV channels are scrutinized in the context of values education. The first part of the study consists of general information about the selected TV channels, what cartoons are and their characteristics, the relationship between children and cartoons, and brief information about the concept of values.</p> <p>The second part of the research involves the examination and evaluation of specific episodes of these cartoons based on selected (core) values. The general features of the cartoons, episode contents, some character analyses, the values addressed within the episodes, and what these concepts contribute to children through cartoons are explored. This project aims to provide important information to parents and educators by examining the impact of cartoons on children's character development.</p>	
Keywords: Cartoon, core values, childhood, TRT Çocuk, MinikaGO.	

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÖNSÖZ	x
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Amacı	3
2. Araştırmanın Önemi	4
3. Kapsam ve Sınırlılıklar	4
4. Araştırmanın Yöntemi	4
5. Tanımlar	5
BİRİNCİ BÖLÜM	7
TRT ÇOCUK'TA ÇİZGİ FİLİMLER VE DEĞERLER	7
1. Rafadan Tayfa	7
1.1 Rafadan Tayfa Çizgi Filminin İlk Beş Bölümün Konuları	7
1.2. Rafadan Tayfa Çizgi Filmindeki Değerlerin İncelenmesi	7
1.2.1 Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular	7
1.2.2 Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular	8
1.2.3. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular	9
1.2.4 Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular	10
1.2.5. Dürüstlük Değeri ile İlgili Bulgular	10
1.2.6. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular	11
2. Anka	11
2.1. ANKA Çizgi Filmdeki Karakterlerin Analizi	11
2.2. ANKA Çizgi Filminin Değerlerin İncelenmesi	12
2.2.1. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular	12
2.2.2. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular	13
2.2.3. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular	14
2.2.4. Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular	14

2.2.5. Adalet, Vatanseverlik Ve Saygı Değerleri ile İlgili Bulgular	14
2.2.6. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular.....	15
3. Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu	15
3.1. Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu Çizgi Filminin Karakterlerinin Analizi	16
3.2. Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından Ele Alınışı.....	16
3.2.1. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular	16
3.2.2. Sevgi ve Sorumluluk Değerleri ile İlgili Bulgular.....	17
3.2.3. Yardımseverlik Değerleri ile İlgili Bulgular.....	18
3.2.4. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular	18
3.2.5. Dürüstlük, Sabır ve Saygı Değerleri ile İlgili Bulgular	18
3.2.6. Adalet ve Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular	19
İKİNCİ BÖLÜM.....	20
MİNİKAGO'DA ÇİZGİ FİLİMLER VE DEĞERLER	20
1. Hızlı Ayaklar.....	20
1.1. Hızlı Ayaklar Çizgi Filmi ile İlgili Bulgu ve Yorumlar	20
1.2. Hızlı Ayaklar Karakterlerinin Analizi	20
1.3. Hızlı Ayaklar Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından Ele Alınışı	21
1.3.1. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular	21
1.3.2. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular	22
1.3.3. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular	23
1.3.4. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular.....	23
1.3.5. Saygı ve Yardımseverlik Değerleri ile İlgili Bulgular.....	24
1.3.6. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular	24
1.3.7. Adalet ve Dürüstlük Değerleri ile İlgili Bulgular	24
2. İstanbul Muhafızları	25
2.1. İstanbul Muhafızları Çizgi Filmi ile İlgili Bulgu ve Yorumlar	25
2.2. İstanbul Muhafızlar Karakterlerinin Analizi	26
2.3. İstanbul Muhafızları Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi	27
2.3.1. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular	27
2.3.2. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular	28
2.3.3. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular.....	29

2.3.4. Dostluk ve Saygı Değerleri ile İlgili Bulgular	29
2.3.5. Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular.....	30
2.3.6. Adalet, Sabır ve Yardımseverlik Değeri İle İlgili Bulgular.....	30
2.3.7. Dürüstlük Değeri ile ilgili Bulgular	30
3. Alpman.....	30
3.1. Alpman Çizgi Filmi ile İlgili Bulgu ve Yorumlar	30
3.2. Alpman Çizgi Filminin Karakterlerinin Analizi.....	31
3.3. Alpman Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından Ele Alınışı	32
3.3.1. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular	32
3.3.2. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular.....	32
3.3.3. Adalet Değeri ile İlgili Bulgular	33
3.3.4. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular	34
3.3.5. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular	35
3.3.6. Saygı Değeri ile İlgili Bulgular.....	35
3.3.7. Dürüstlük Ve Sabır Değerleri ile İlgili Bulgular	35
3.3.8. Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular.....	36
3.3.9.Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular.....	36
SONUÇ	37
KAYNAKÇA.....	39
EK 1: ÖZGEÇMİŞ	41

ÖNSÖZ

Değerler önce bireyi, beraberinde de toplumu etkileyen en büyük unsurdur. İnsan davranışında etkili olan değerlerin kazanılmasında çocukluk dönemi oldukça etkilidir. Değerlerin oluşumunda en çok aile etkili olmak üzere, çevre, okul, medyatik unsurların da payı büyüktür. Değerler eğitimi, okullarda çeşitli faaliyetlerle küçük yaştan kazandırılmaya başlanır. Fakat geleceğimiz olan çocukların, okul dışında en çok zaman geçirdikleri televizyon karşısında ne gibi unsurlara maruz kaldığından habersiziz. Bu çalışma, yerli çizgi filmlerin çocuklara neler kattığını ve çizgi filmlerin değer eğitiminde nasıl kullanılabileceğini araştırmaktadır. Çizgi film kanalları (TRT Çocuk ve MinikaGo) olup, yerli çizgi filmleri seçilmiştir. Son yıllarda çoğalan yerli yapım çizgi filmlerin kök değerleri işleyip işlemediğine bakılmıştır.

Araştırmanın yazılma sürecinde, tüm bilgi birikimini benimle paylaşan sayın danışman hocam Doç. Dr. İsmet EŞMELİ' ye en derin teşekkürlerimi sunarım. Her zaman bana desteğini sunan bu konuda beni cesaretlendiren canım kızım Gül Beraa KÖSE'ye, hep yanımda olan, sabrıyla destek veren eşim Hüsamettin KÖSE ve oğlum Mahmut KÖSE'ye, babam Ahmet Turan KALAYCIOĞLU'na ve son olarak yanımda olmasa da ruhunu hep yanımda hissettiğim, ilme olan aşkıyla bize örnek olan canım anneciğim Feride KALAYCIOĞLU'na teşekkürümü bir borç bilirim.

DENİZLİ 2023

Zuhal KÖSE

GİRİŞ

Çocukluk dönemi, bilişsel, psikososyal ve ruhsal temellerin şekillendiği, yaşamımızın geri kalanını tahmin ettiğimizden de fazla etkileyen bir evre olarak kabul edilir. Bu büyümlü yıllar, çocukların sosyal, duygusal, bilişsel ve dil becerilerini geliştirdikleri hızlı bir evrimi içerir. Bu dönemde edinilen davranışlar, bilgi ve beceriler genellikle insan hayatında kalıcı izler bırakır ve bu nedenle büyük önem taşır. Yapılan uzun vadeli araştırmalar, çocukluk yıllarında edinilen davranışların, bireyin kişilik yapısını, becerilerini, inançlarını, tutumlarını, rutinlerini, hayata bakış açılarını ve değer yargılarını belirlemede etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Değer, bireyin zihninde amacını, davranışlarını, prensip ve önceliklerini belirleyen bir kavramdır. Bu terim, Latince kökenli "valere" kelimesinden türetilmiştir ve değerli olmak veya güçlü olmak anlamlarını taşır. Türkçe sözlükte değer; bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık; fehamet, kadir, kıymet anlamına gelir.¹ Rokeach değeri, bireylere özgü davranış tarzına veya karşıt bir duruma karşı kişisel veya toplumsal tercihlerini yansıtan inanç biçimleri şeklinde tanımlar. Kısacası, değerler; bireylere, bir toplum içinde önemli olan, tercih edilmesi gereken ve o toplumda nasıl yaşanması gerektiğini içeren kılavuz kitabıdır.²

Karakterli bir bireyde olması istenen özelliklere baktığımızda; evrensel değerleri kazanmış, değişim ve yenileşme karşısında yeni yollar bulmasını bilen, kendine has bir kimlik oluşturan, kişisel bir bakış açısı geliştirmiş, sorgulayan, değişikliklere ayak uydurabilen, öz eleştiri yapabilen, kültürel değerler çerçevesinde karşılaştığı olayları değerlendirebilen, insani ilişkilerde duyarlı, tüm varlıklara karşı saygı ve sevgi hassasiyetine sahip kişilik özelliklerinin temel hedef edinildiği anlaşılmaktadır. Şahsiyet eğitimi, birçok açıdan eksikliği belirgin bir şekilde hissedilen ahlaki varlık olma sürecinin temeli olarak görülmelidir.³ Karakter eğitiminden beklenen çocuğa yalnızca ahlaki değerleri öğretmek olarak algılanmamalıdır. Çocuğun mensubu olduğu topluma uyum sağlayabilmesi, düşünce, irade ve duygularını bir bütün olarak geliştirmesine yardımcı olunmasıyla karakter eğitimi gerçekleştirilebilir.⁴

¹ "Türk Dil Kurumu | Sözlük" (Erişim 26 Kasım 2023).

² Sakine Hakkoymaz, "2015-2020 Yılları Arasında Türkiye'de Gösterime Giren Animasyon Filmlerinde Yer Alan Kök Değerlerin İncelenmesi", *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sbe Dergisi* 11/4 (2021), 1717-1731.

³ Ali Osman Gündoğan, *Arafta bir düşünür Nurettin Topçu* (Altınordu, 2018).

⁴ Murat Soysal, *İlköğretimde 7-12 yaş arası çocuklarda ahlaki karakter özellikleri ve eğitimi* (Marmara Üniversitesi (Turkey), PhD Thesis, 2010).

Çocuğun karakter gelişimini, kalıtsal özelliklerle birlikte aile, toplumsal yapı, yaşadığı coğrafya, teknolojik süreçler veya aile içerisindeki kardeş sıralaması gibi birçok unsur tesiri altına almaktadır. Bunlar sayesinde çocuğun karakteri kendine has bir şekil alır veya süreç içerisinde değişkenlik gösterebilir.

Çocuklar, gelişim süreçlerinde çeşitli etmenlerden etkilenir. Aile, çocuklara ilk eğitimi veren birincil kaynaktır. Eğer aile, çocuğun eğitime gereken önemi vermezse, çocuğun gelişiminde sorunlar ortaya çıkabilir ve çözümlenmesi zor hale gelebilir.⁵

Çocuğun yaşama ayak uydurma esnasında edindiği tecrübeler, özellikle vaktinin çoğunu harcadığı okul ve aile ortamındaki karakter ve ahlak eğitimi, kişiliğini oluşturmada payı büyüktür. Bu iki ortamın ihmal ettiği karakter eğitimi, çocuğu dış çevresinin uyarılarına açık hale getirir, bu da doğru olmayan ve gelişigüzel öğrenmelerle çocuğun toplumsal değerlere aykırı bir bireye dönüşmesine neden olabilir. Her çocuk farklı zekâ düzeyine sahip olsa da ahlak ve karakter gelişimi önemsenmesi gereken bir konudur.

Çocukluk yıllarında çocuğun gelişimine etki eden faktörler arasında ebeveynler, arkadaşlar, okul ve çevre yer alır. Çocuk, bu farklı ortamlarda çeşitli uyarıcılarla karşılaşmaktadır. Ayrıca, medya da çocuğun değer sistemini etkileyen önemli bir faktördür. Televizyon ve internet yoluyla izlenen çizgi filmler, çocukların yaşantılarına olumlu ve olumsuz etkilerde bulunabilir. Medyanın çocuklar üzerindeki etkisi, onların kurgu ile gerçeği, doğru ile yanlış ayırt etmelerini etkileyebilir. Filmden kendilerine en yakın hissettikleri karakteri seçmekte ve ona bürünmektedirler. Bu nedenle, çocukların izlediği animasyon filmlerinin içerikleri, onların algıları ve gelişimleri üzerinde belirgin bir etkiye sahiptir.⁶

Medya kelimesi, Latince "medius" kökünden türemiş olup araç, aracı, ortam ve orta anlamlarına gelir.⁷ Genel anlamda medya, kitlelere yazılı, sesli veya görsel araçlar yoluyla iletişim kurmayı sağlayan iletişim araçlarını ifade eder. Medya, basın, sinema, internet, bilgisayar, televizyon gibi çeşitlilik gösterir.⁸

⁵ Samet Kuşçu - Cengiz Özmen, "Nurettin Topçu'nun Fikir Dünyasında Çocuk ve Ahlak Eğitimi", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi* 4/1 (2022), 76-92.

⁶ Ali Yağlı, "Çocuğun Eğitiminde Ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou Ve Pepee Örneği", *Journal of Turkish Studies* 8 (01 Ocak 2013), 707-707.

⁷ Diyaddin Alp - C. Kardeş, "Çocuk edebiyatı ve medya (2. Baskı)", *Ankara: Eğiten Kitap*, (2016).

⁸ A. Rıdvan Bülbül, *İletişim ve Etik* (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2001).

18. ve 19. yüzyıllarda gazeteler eğitimde önemli bir rol oynarken, 20. yüzyılda radyo ve televizyonun yaygınlaşmasıyla medya, toplum üzerinde güçlü bir eğitim aracı haline gelmiştir. ⁹

Televizyon, görsel ve işitsel bir uyarıcı olması nedeniyle etkisi en fazla olan kitle iletişim araçlarından biridir. Oldukça yaygın olması, yayınlanan programların önemini arttırmış ve denetim sürecinden geçmesini gerektirmiştir. Teknoloji çağının çocukları da doğal olarak okuldan kalan vaktinin çoğunu televizyon karşısında geçirir.

Günümüzde televizyon yerini; bilgisayar, telefon veya tablet gibi diğer kitle iletişim araçlarına bırakmaya başlasa da erişebilirlik açısından hala diğerlerinin önünde görülebilir. ¹⁰ Çocuklar, okul sonrası aktivite olarak televizyon başına geçerler ve türlü türlü çizgi film kanallarından beğenilerine göre seçtikleri bir tanesini pür dikkat ve keyifle izleyerek zaman geçirirler. ¹¹

İzlenen animasyon filmlerinin çocukların algıları ve gelişimleri üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkileri olabileceği açıktır. ^{12 13 14 15 16} Medyanın, çocukların değer sistemlerinin şekillenmesinde oynadığı bu önemli rol, aileler ve eğitimciler için dikkate alınması gereken bir faktördür. Bu bağlamda, çocukların medya içeriğiyle etkileşimlerinin nasıl yönlendirilmesi gerektiğini ve çocukların sağlıklı bir şekilde medyayla etkileşimde bulunmalarının nasıl teşvik edilebileceğini anlamak önemlidir. ¹⁷

1. Araştırmanın Amacı

Çocukların rutinlerinin önemli bir parçasını oluşturan çizgi filmler, çocukları çeşitli şekillerde etkileyerek olumlu veya olumsuz davranışları hayatlarına yerleştirmeye, davranış biçimi olmasına sebep olabiliyor.

⁹ Nurettin Güz, "Haberde yönlendirme ve kamuoyu araştırmaları", *Ankara: Nobel Yayın Dağıtım* 51 (2005).

¹⁰ Alp - Kardaş, "Çocuk edebiyatı ve medya (2. Baskı)".

¹¹ Zülal Özdemir Turp, *Türkiye'de çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve bu çizgi filmlerin Türkçe öğretimine katkısı* 2020.

¹² Serap Kanar, *Animasyon filmlerinin öğrencilerin değer gelişimine etkileri: Arabalar 1 animasyon filmi Örneği* (Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Master's Thesis, 2019).

¹³ Yağlı, "Çocuğun Eğitiminde Ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü".

¹⁴ Neslihan Karakuş, "Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitimi katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya Örneği)", *Değerler Eğitimi Dergisi* 13/30 (2015), 251-277.

¹⁵ Hatice Zeynep İnan, "Okul öncesi eğitim programında değerler eğitiminin kapsamı", *Okul öncesi dönemde değerler eğitimi*, (2013), 95-123.

¹⁶ Z. O. R. İlker - Serkan Bulut, "Toplumsal cinsiyet kavramına animasyon filmleriyle bakmak: Buz devri, shrek ve winx club: kayıp krallığın sırrı örnekleri", *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 11/1 (2020), 58-69.

¹⁷ Sakine Hakkoymaz, "2015-2020 Yılları Arasında Türkiye'de Gösterime Giren Animasyon Filmlerinde Yer Alan Kök Değerlerin İncelenmesi".

Bu araştırmanın ana hedefi, TRT Çocuk kanalında yayınlanan Rafadan Tayfa, ANKA, Nasrettin Hoca Zaman Yolcusu; MinikaGO kanalında yayınlanan Alpman, Hızlı Ayaklar, İstanbul Muhafızları çizgi filmlerini, belirlenen on farklı değer (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) bağlamında incelemek ve bu çizgi filmlerin çocuklara olan katkılarını belirlemektir. Kitle iletişim araçları, değerlerin aktarımı için önemli bir araçtır. Bu çalışma; TRT Çocuk ve MinikaGO kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin detaylı bir analizi üzerinden, elde edilen bulguları temel alarak çizgi filmlerde değer eğitimiyle ilgili öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

2. Araştırmanın Önemi

Okul öncesi ve ilköğretim dönemindeki çocukların izledikleri çizgi filmlerde evrensel değerlerin hangi oranda yer aldığını saptamak amacıyla yapılan araştırmada, bu değerlerin çocuğa katkısının ne olduğunu görmek, velilerin çocukların izlemiş olduğu çizgi filmlerde daha duyarlı olmasını sağlamak.

3. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma; TRT Çocuk ve MinikaGO kanallarından seçilen 3'er çizgi filmlerin ilk beş bölümleriyle sınırlandırılmıştır. Bu çizgi filmler; Rafadan Tayfa, Anka, Nasrettin Hoca Zaman Yolcusu, Alpman, Hızlı Ayaklar, İstanbul Muhafızları filmleridir. Değerler (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) kapsamında incelenmiştir. 4-12 yaş aralığındaki çocuklarla sınırlandırılmıştır.

4. Araştırmanın Yöntemi

Okul öncesi ve ilköğretim dönemindeki çocukların izledikleri çizgi filmlerde evrensel değerlerin hangi oranda yer aldığını saptamak amacıyla yapılan araştırmada, belirlenen çizgi filmlerin ilk beş bölümleri tek tek izlenip, değerlerin hangisi hangi dakikada geçmiş not alınmış, hangi çizgi filmde hangi değer işlenmiş olduğu gözlenmiştir. Ayrıca İzlenen çizgi filmde çocuklara iletilen değerlerin neler olduğu ve çizgi filmde iletilen değerlerin çocukların gelişim dönemlerine uygun olup olmadığı incelenmiştir.

5. Tanımlar

Değer: Değer, bireylerin eylemlerine yol gösterip, onlara rehberlik eden inanç ve kurallardır.¹⁸ ”Benzer bir tanım yaparak değeri, insanların üzerinde hemfikir olduğu duygu, düşünce ve davranışlarına yol gösterici olan aynı zamanda karakterin gelişiminde insanlara rehberlik eden soyut kurallar bütünü olarak tanımlamıştır. Bu tanımlara ek olarak “değer” ile ilgili Türk Dil Kurumu’nda,

-Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet.

- Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey.

-Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” şeklinde tanımlar yapılmaktadır.¹⁹

Adalet: Adil olma, eşit davranma, paylaşma. Hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme

Dostluk: Diğerkâmlık, güven duyma, anlayışlı olma, dayanışma, sadık olma, vefalı olma, yardımlaşma.

Dürüstlük: Açık ve anlaşılır olma, doğru sözlü olma, güvenilir olma, sözünde durma.

Öz denetim: Davranışlarını kontrol etme, davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, öz güven sahibi olma, gerektiğinde özür dileme.

Sabır: Azimli olma, tahammül etme, beklemeyi bilme.

Saygı: Alçakgönüllü olma, başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma, diğer insanların kişiliklerine değer verme, muhatabının konumunu, özelliklerini ve durumunu gözetme.

Sevgi: Aile birliğine önem verme, fedakârlık yapma, güven duyma, merhametli olma, vefalı olma.

Sorumluluk: Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma; sözünde durma, tutarlı ve güvenilir olma, davranışlarının sonuçlarını üstlenme.

Vatanseverlik: Çalışkan olma, dayanışma, kurallara ve kanunlara uyma, sadık olma, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma, toplumu önemseme.

¹⁸ Hayati Hökeleki, “Modern eğitimde yeni bir paradigma: Değerler eğitimi”, *Eğitime Bakış Dergisi* 6/18 (2010), 4-10.

¹⁹ “Türk Dil Kurumu | Sözlük”.

Yardımsızlık: Cömert olma, iş birliği yapma, merhametli olma, misafirperver olma, paylaşma.

Çizgi Film: “Çizgi film” kelimesi, güncel Türkçe Sözlükte “bir konuyla ilgili olarak karakterlerin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi “olarak tanımlanır.²⁰

Araştırma, çizgi filmlerin belirli bölümlerinin, seçilen (kök)değerler doğrultusunda incelenmesi ve değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Çizgi filmlerin genel özellikleri, bölüm içerikleri, bazı karakter tahlilleri, bölümler içerisinde değinilen değer kavramları, bu kavramların çizgi filmler aracılığıyla çocuklara ne kazandırdıkları incelenmiştir. Bu proje, çizgi filmlerin çocukların karakter gelişimine olan etkisini inceleyerek ebeveynlere ve eğitimcilerine önemli bilgiler sunmayı amaçlar.

²⁰ Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, “MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı” (Erişim 14 Aralık 2023).

BİRİNCİ BÖLÜM

TRT ÇOCUK'TA ÇİZGİ FİLİMLER VE DEĞERLER

1. Rafadan Tayfa

1.1 Rafadan Tayfa Çizgi Filminin İlk Beş Bölümün Konuları

Rafadan Tayfa çizgi filminin içeriğinde ana karakterlerin olaylara karşı davranışları işlenmektedir. Bölümlerin isimleri olayların özeti gibidir. Kısaca ilk beş bölüm şu şekildedir:

1. Bölüm: Tayfa top oynarken, Kamil'in şutu Rüstem Abilerinin köfte arabasına çarpar, bunun için arabayı tamir etmeye çalışırlar.

2. Bölüm: Yaşlılar Haftası olması nedeniyle kızlar Basri amcayı ziyaret ederek, işlerini kolaylaştırmak isterken, ekibin kızların yaptıklarını bu işler önemsiz işler olarak görmeleri ve Köfteci Rüstem'in ekibe ders vermesi anlatılıyor.

3. Bölüm: Çocuklar gazetede UFO fotoğrafı çekene büyük ödül alacağını haberini öğrenince, UFO fotoğrafı çekmek için nöbet tutarlar.

4. Bölüm: Bakkal dükkânı olan Kamiller borçlarını ödeyememektedir. Bu sebepten dolayı bakkalı satarak borçlarını ödeyip, köye taşınmaları gerekmektedir. Tayfa el ele verir ihtiyaç olan parayı bulurlar.

5. Bölüm: Çeşitli taklitler yapan çocuklar Akın'ın konuşmaması sayesinde bu oyunu bulurlar, ciddi bir yarışa girerler.

1. 2. Rafadan Tayfa Çizgi Filmindeki Değerlerin İncelenmesi

Günümüzde çocuklar okul dışındaki vakitlerinin çoğunu televizyon karşısında geçiriyorlar. Çocuklar çok vakit geçirince elbette ki onların izlediklerine de tabii ki dikkat edilmesi gerekiyor.

1.2.1 Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

Rafadan Tayfa adlı çizgi filmin ilk beş bölümü incelendiğinde, en fazla sevgi değerinin işlendiği görülmektedir. Bu çizgi film, mahalle kültürünü ve arkadaşlığı yansıttığı için bu değer sıkça işlenmiştir. Arkadaşlarına, mahalle sakinlerine, hayvanlara karşı sevginin şekli gösterilmiştir.

Akın'ın ilgilendiği köpek için Hayri "Uyuz mudur, kuduz mu" deyince Akın "Tüm aşlarını yaptırarak merak etme." diyerek köpeğe olan sevgisini dile getiriyor.

Arabası kırıldığı halde çocuklara olan sevgisinden dolayı Köfteci Rüstem, "Olacağı varmış." der.

Basri amca sinirli birisi olmasına rağmen Yumak'a yemek verir. Ses duyunca ışığı açar ve çocukları yakalar. Tam koşarken bastonu kırılır. Akın kaçamamıştır, ona kızmaz, anahtarı verir. Ama köpeğin gideceğine de üzülür.

Rüstem, Basri amcanın işlerini bitiren kızları eve bırakayım, giderken de dondurma alırsız, der.

Çocuklar iş yapmaktan yorulurlar ve söylenmeye başlarlar. Akın: “Benim güzel anneciğim her gün pırıl pırıl eder her yeri.” der.

Çocuklar bütün işleri bitirip, derslerini alınca, Rüstem abileri ‘’ hadi bakalım siz de dondurmayı hak ettiniz.’’ diyerek sevgisini gösterir.

UFO zannedilen görüntü maalesef bir şemsiyedir. Rüstem abi bir güvercin sıcaktan zarar görmesin diye koymuştur.

Kamillerin gideceğini duyan Hayri üzülür ve gözleri dolar. Kamil ve Hayri sarılıp ağlamaya başlar.

Kamil olanlar için üzülünce, arkadaşlarının yardımcı olması: “Bir çaresi bulunur elbet.” “Biz senin yanındayız.” gibi sözler kullanması.

Kamil arkadaşlarının sözüne duygulanır ve ağlar.

Borçlarının ödendiğini duyunca Kamil çok sevinir ve Rüstem abisine teşekkür eder. Kamil arkadaşlarına: “Siz olmasaydınız bu kötü durumu düzeltemezdik” der ve fazla parayı paylaşmayı teklif eder.

Ekip, arkadaşları Kamil'in dansına eğlenerek gülerler.

1.2.2 Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

İkinci sırada olan değer, yardımseverlik değeridir. Rafadan Tayfa ekibi, bazen birbirilerine karşı, mahalledeki büyüklerine, yaşlılara, hayvanlara yardım ederek, yardımseverlik değerini yansıtmışlardır.

Sevim ve Hale, yaşlı olduğu için Basri amcaya yardım eder. Basri amca biraz huysuzlaşır: “Nereden çıktı bu yardım?” Sevim: “Şikâyet yok yardım edeceğiz.”

Basri amcanın sırtı tutulur. Sevim ve Hale Basri amcaya yardım için koşar.

Hayri ve diğer ekiptekiler Sevim'e ne yaptığını sorar. Sevim, Basri amcaya yardım ettiklerini söyler. Hayri: “Niye ki?” Sevim: “Niye mi? Yaşlılara Yardım Haftasındayız sanki bilmiyorsunuz.” der. Çocuklar biliyoruz deyince, Sevim: “Haydi gelin o zaman siz de yardım edin.” der.

UFO zannedilen görüntü maalesef bir şemsiyedir. Rüstem abi bir güvercin sıcaktan zarar görmesin diye koymuştur.

Kamil'in babasının işlettiği bakkal dükkânında işler iyi gitmeyince dükkânını kapatıp memlekete gitmeyi düşünmektedirler. Ekip yardım etmek için bir çözüm aramaktadır.

Kamil siparişleri hazırlar, Mert: "Sen merak etme dükkâna biz göz kulak oluruz." der. Arkadaşı üzüldüncü Mert: "Sana yardım edeceğiz", diyerek önerilerde bulunur

Günlerce çalıştıkları halde kasadaki para bir aylık taksitin yarısını bile karşılamadığını fark edince çocuklar çok üzülür. Üzüldüklerini gören Rüstem abi ne olduğunu sorar ve mahallelinin karar aldığını, herkesin veresiyelerini önceden ödediğini söyler.

Akın'ın kardeş okula yardım yapacaklarını söylemesi.

1.2.3. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular

Ekiptekiler birbirlerine destek vererek olaylara karşı sabırlı oluyorlar, görevlerini yerine getirdikleri için sabır ve sorumluluk değerleri üçüncü sırada işlenmiştir.

Arabası bozulmasına rağmen Köfteci Rüstem'in "Olacağı varmış." demesi

Arabanın tamiri için anlaşırlar ve Mert arkadaşlarına nelerin gerektiğini söyler ama Halit araba yağı yerine zeytinyağı, Kamil ise boya yerine suluboya getirmiştir. Bunun üzerine Mert: "Siz beni sınıyor musunuz anlamıyorum ki? Sözde iş bölümü yaptık". Mert: "Evet bir kere de şikâyet ettiğini duymadım" demesi.

Rafadan Tayfa ekibi gazetede UFO fotoğrafına büyük ödül verileceğini görürler. Mertlerin evinin çatısında UFO için nöbette beklerler. Mert'in getirdiği fotoğraf makinesinin başında Hayri ve Kamil kavga edip çekiştirirken Kamil: "Ne sabırsız çıktın arkadaş." der.

Kamil'in yanlışlıkla çekilen fotoğrafta UFO'ya benzer bir şey çıkar. Hayri ve Kamil fotoğrafı çekiştirirken fotoğraf çatıdan aşağı uçar. Ekip üzülürken Akın aşağı inip bakalım, der. Ama ekip vazgeçmiştir. Bunun üzerine Akın: "Hemen vaz mı geçeceksiniz?" der.

Akın arkadaşları ile konuşmayınca ekip merak eder. Bu durumu Mert şöyle anlatır: "Sabah o kadar çok konuştu ki akşama kadar konuşmazsa annem fırın sütlaç yapacak." Akın sabırla sözünde durur ve suskun bir şekilde bekler.

Tıp oyununu hep birlikte oynamaya karar veren ekip yanlarına gelen Hale ve Sevim'in sorularına rağmen sabırla konuşmazlar.

Rüstem abi bir bilmece soracağını bilene bedava köfte ekmek vereceğini söyler. Çocuklar bilmeceyi bildikleri halde konuşmazlar.

En sonunda herkes konuşur ama Akın konuşmaz.

1.2.4 Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular

Başka bir değer ise, ekibin dostluk değeridir. İlk beş bölümde ekibin birbirleri ile olan yakınlıkları, birbirlerine her konuda destek olmaları ile bu değerin işlenişi görülmektedir. Ekipten birinin yardıma ihtiyacı olsa onun yardımına koşmuşlar ve yardımcı olmuşlardır. Kamil'in babasının hasta olduğundan dolayı borçlarının artması ve bu sebeple memleketlerine döneceklerini duyan ekip, arkadaşına yardımcı olmaları, gösterdikleri çaba ile dostluk değeri izleyicilere sunulmuştur.

Yumak tohum paketini asılınca poşet yırtılır ve tohumlar yere serpilir. Tekrar süpürmek gerekir. Mert: "birlikte yapacağız." diyerek hep beraberce temizliklerini yaparlar.

Mert fotoğrafta olan Rüstem abinin çatısına gidelim der. Diğerleri korkarlar ama yine de onunla giderler.

Kamil'in babasının işlettiği bakkal dükkânında işler iyi gitmeyince dükkânını kapatıp köylerine gitmeyi düşünmektedirler. Ekip bu duruma bir çözüm aramaktadır.

Kamillerin köylerine döneceklerini duyan Hayri üzüdür ve gözleri dolar. Kamil ve Hayri duygulanır, ağlamaya başlar.

Kamil olanlara üzülene arkadaşlarının yardımcı oluyorlar "Bir çaresi bulunur elbet." "Biz senin yanındayız." diyorlar.

Mert arkadaşı üzüdünce," Sana yardım edeceğiz", diyor.

Kamil ekip arkadaşlarına : "Siz olmasaydınız bu kötü durumu düzeltemezdik " der ve artan parayı kendi aralarında paylaşmayı teklif eder.

Ekip, arkadaşları Kamil'in dansına aralarında sevinerek eğlenirler.

1.2.5. Dürüstlük Değeri ile İlgili Bulgular

Karakterler genel olarak yalan söylemeyen, menfaati geride tutan karakterlerdir. Zor durumlarda kaldıkları olaylar karşısında dürüst davranırlar.

Kâmil kaleye top atarken Köfteci Rüstem'in arabasına vurur, özür diler.

"Beyler bu bizim suçumuz o yüzden bunu düzeltmek de bizim boynumuzun borcu".

Mert arabayı tamir ederken, Yumak kurbağacık anahtarını alıp kaçıdır. Komşunun bahçesine kaçar. Ekip şaşkın şaşkın düşünürler. Geç olduğu için kapıyı çalamazlar. Gizlice girip, Yumak'ı bahçeden çıkarmak isterler. Mert: "Biliyorum ki hiç doğru bir şey değil ama Rüstem abinin ekmek teknesi söz konusu".

Akın, borç için fazla parayla bisiklet alıp daha hızlı evlere servis yapmasını teklif eder.

1.2.6. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular

Sonraki değer ise öz denetim değeridir.

Kâmil kaleye top atarken Köfteci Rüstem'in arabasına vurur, özür diler.

Mert "Birlikte borç ödeme işinin üstesinden geleceğiz." Mert plan yapar, arkadaşlarıyla yardımlaşarak dükkânın kurtulacağını söyler.

Akın'ın neden konuşmadığını merak eden arkadaşlarına Mert şöyle açıklar: "Sabah o kadar çok konuştu ki akşama kadar konuşmazsa annem fırın sütlaç yapacak." Akın ise sözünde durur.

Hayri: "Ben de konuşmazsam belki ben de ödül alırım" der. Çocuklar gülünce: "Aranızda iradesine en hâkim olan benim" der. Herkes konuşur ama Akın konuşmaz.

Rafadan Tayfa çizgi filmin izlenen bölümlerinde olumsuz davranışlara çok az rastlanılmıştır. Olumsuz davranışlar, başka olumlu davranışlarla doğrusu gösterilmiştir. Sinirlilik olumsuz bir davranıştır bununla birlikte yavru bir köpeğe karşı merhametli davranıp ona yemek verilmesi ise olumlu bir davranıştır.

2. Anka

TRT Çocuk kanalında yayınlanan ANKA, gelişen uzay teknolojisiyle gelişen dünyayı ve ülkemizi anlatmaktadır. "Anadolu Kartalları'nın kısaltması olan ANKA çizgi filme adını vermiştir. O dönemde atmosfer dışında yaşayan insanların Zimpler adıyla anılan uzaylı casuslarıyla mücadelesi anlatılmaktadır. ANKA son teknoloji ile yapılmış ve Dünya'nın en ileri seviyede olan savaş gemisi ve onun pilotu olan Bora ve onun mücadeleleri, akılcı ve cesur biraz da inatçı tavırları çocuklara sunulmaktadır.

2.1. ANKA Çizgi Filmdeki Karakterlerin Analizi

ANKA çizgi filminin ana karakterleri genel hatlarıyla şu şekildedir.

Bora; çalışkan, akıllı, zekâsını nasıl kullanacağını bilen; pilot olmanın hayalini kurmuş ve bunu da gerçekleştirmiş cesur bir teğmendir. Kendisi gibi pilot olan babasının izinden gitmiş, ANKA'nın pilotu olmuştur. Babasını kaybetmiş olan Bora onun eski iş arkadaşlarının yanında çalışmaktadır. Bazı zamanlar Bora'yı, kaybından dolayı alttan almaktadırlar. Cesur, inatçı, burnunun dikine giden karakter yapısından dolayı Bora, çizgi filmde bazı sorunlar yaşamaktadır.

Binbaşı Şahin; Bora'nın babasının arkadaşı olmakla birlikte Bora'nın komutanıdır. Bora'nın inatçılığı ve başına buyruk olması onu zorlarsa da elinden geldiğince Bora'yı koruyup kollamaya çalışır. Akıllı, vatanperver bir karaktere sahiptir.

Ayşe; yakın arkadaşı Bora gibi çalışkan, zeki aynı zamanda azimli ve yardımsever bir karakterdedir. İki yakın arkadaş zor zamanlarda birbirlerine destek olur, zorlukların üstesinden beraber gelirler.

Mert; iyi bir pilot olmakla birlikte oldukça iyi bir bilişimci olan bu karakter, Bora'nın en yakın arkadaşıdır. Yazılım konusunda üstüne yoktur.

Ali; fazla konuşmayan, zeki, kendi halinde takılan iyi bir pilottur.

Kerim; daima Bora ile rekabet içinde olan bir karakterdir. Tüm çabasını kendinden birkaç yaş küçük olan Bora'nın yaptıklarını bozmaya harcar. Akıllı ve çalışkan bir üsteğmendir. Komutanlarının söylediklerini noksansız ve tam vaktinde yerine getirir.

2.2. ANKA Çizgi Filminin Değerlerin İncelenmesi

ANKA çizgi filminin ilk beş bölümünün olayları ve değerleri incelenmiştir.

2.2.1. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmdeki olay örgüsüne, değerler eğitimi açısından bakıldığında; başkahramanlar komutanlar ve askerlerden oluştuğundan en çok sorumluluk değerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

Kurt2 “Paketi teslim edelim ilk işim uyumak olacak.” Düşmanların saldırılarına rağmen görevlerini yerine getirerek paketi korurlar.

Düşman uzay gemisinin saldırısına karşı Bora, yalnız mücadele ederek sorumluluklarını yerine getiriyor.

Saldırı karşısında komutan, kargomuzu korumalıyız, diyerek görevlerini hatırlatır.

Üsse sızan ajanı Bora'nın fark eder. Ajan üsse girerek gemiye bomba yerleştirir. Bunu gören Bora, üs ve arkadaşlarına zarar gelmemesi için, gemiyi hemen hareket ettirir,

Bora profesörün emir ve sözlerini tutuyor.

Dersi dinlemekten sıkılan Kerim'e Ayşe, dersin önemini ve ne işe yarayacağını anlatması.

Komutan, ekibe: “İtiraz istemiyorum, raporlarınızı sabah 5'te bekliyorum.” diyerek görev vermesi.

Üsteğmen Kerim heyecanlanınca birden tepki gösterir ama ardından hatasını fark ederek özür diler.

Bütün komutları Teğmen Ayşe hemen uyguluyor.

Komutan Teğmen Bora'ya “Birazdan ekranda göreceğin komutlara eksiksiz uymalısın.” diyor. Teğmen Bora bütün emirlere harfiyen uyuyor.

Zeplinler Marsa yaklaşınca saldırıya başlanır. Ayşe: “Bunlarla başa çıkabilecek miyiz komutanım?” Komutan: “Elimizden geleni yapacağız.” der.

Zeplinler savaşırken kendilerine doğru ilerleyince Ali: “Gelecekleri varsa görecekləri de var.” der.

Ali'nin gemisi vuruldu ve Komutan: “Ali Dünya'ya acil iniş yap bunu yapabilir misin?” Ali: “Sanırım yapabilirim komutanım.” der.

Teğmen Bora zeplinlerden kurtulmak için bazı taktikler uygular Zeplinlerden kurtulur.

Profesör Salça' ya: “Söylediklerimi yaptın mı?” Salça: “Evet Profesör bütün Parterlerin yazılım güncellemesi tamam”.

Kurt filosunun görevi, Dünya'ya hızlı bir şekilde yaklaşan bu cismin yönünü değiştirip, Dünya'ya çarparak zarar vermesinin önüne geçmektir.

Bu gök cismi ise büyük savaş makinesinden başka bir şey değildir. Savaş gemisi ile savaşmak ise imkânsıza yakındır. Buna rağmen en son teknoloji ürünü olan ANKA makineye yaklaşır vurması düşünülmektedir. Durum böyle olunca Teğmen Bora: “Sana güveniyorum ANKA, yüzümü kara çıkartma. ” diyor.

2.2.2. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular

Bora ve ANKA bu savaş gemisini yok edip, Dünya'yı kurtarırlar ve zararı önlerler. Diğer pilotlar ve özellikle Teğmen Bora yapmaları gereken görevlerini yerine getirmeleri ile izleyiciye özellikle öz denetim değeri işlenmiş oluyor.

Cem komutana soru sorar ama komutan ikaz eder ve Cem soru sormaz.

Düşman gemisine karşı Bora, tek başına mücadele ediyor.

Ajan üsse girerek gemiye bomba yerleştirir. Bunu gören Bora, hemen gemiyi dışarı çıkarır. Bora'nın kendisine emir veren komutanın söylediklerini tutar.

Kerim'in komutandan özür dilemesi.

Ayşe arkadaşlarının artan yemekleri yediklerini görünce onları uyarır ve “Başkasının yemeğini yememelisin.” der.

Teğmen Bora” Binbaşı ne düşünürse düşünsün yarın ANKA'nın pilotu ben olacağım” diyor.

Bora çok sevinir hedefine ulaşmıştır. Komutanına sarılmak isterken yaptığıının yanlış olduğunu farkına varır ve kendini toparlar.

Kendisine verilen görevler karşısında Bora'nın: “Benim için çocuk oyuncağı” demesi.

Zeplinler Marsa yaklaşınca saldırıya geçilir. Ayşe: “Bunlarla başa çıkabilecek miyiz komutanım?” Komutan: “Elimizden geleni yapacağız. “diyor.

Ekip savaş esnasında umutsuzluğa düşerlerken komutanları: “Soğukkanlılığınızı kaybetmeyin, biz onlardan çok daha iyiyiz.” der.

Ali'nin gemisi vurulunca Komutan: “Ali Dünya'ya acil iniş yap bunu yapabilir misin?” Ali: “Sanırım yapabilirim komutanım.” diyor.

2.2.3. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular

Üçüncü sırada **dostluk** değerine değinildiğini görüyoruz. Uzay üssünde görev yapan teğmenler, iş arkadaşı olmanın da üstünde birbirlerinin dostudurlar. İlişkilerine korumacı ve düşünceli bir hava hâkimdir. Teğmen Ayşe'nin, ne zaman başı sıkışsa arkadaşı Teğmen Bora'ya karşılıksız olarak yardım etmesi dostluk değerini izleyiciyle buluşturmuştur.

Ayşe, Bora'ya savunma yazması için yardım eder.

Ajan üsse girerek gemiye bomba yerleştirir. Bunu gören Bora, üssü ve arkadaşlarını yardım ederek gemiyi dışarı çıkarır.

Ali arkadaşına yaklaşan savaş gemisini görünce: “ Arkanda bir tane daha var dikkat” diye uyarır.

2.2.4. Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

İşlenen dördüncü değer yardımseverlik değeridir. Teğmenler birbirlerine ve korudukları, vatan olarak gördükleri üsse karşı son derece yardımseverdirler.

Ayşe, Bora'ya savunma yazması için yardım eder.

Ajan üsse girerek gemiye bomba yerleştirir. Bunu gören Bora, üssü ve arkadaşlarına yardım için gemiyi dışarıya çıkarır.

Teğmen Bora düşman gemilerinin ortasında kalır ama hemen arkadaşları yardıma gelmeleri.

2.2.5. Adalet, Vatanseverlik Ve Saygı Değerleri ile İlgili Bulgular

ANKA çizgi filmde en çok yer verilen beşinci değer ise adalet, vatanseverlik ve saygı değerleri olmuştur.

ANKA çizgi filmde en çok yer verilen beşinci değer ise adalet, vatanseverlik ve saygı değerleri olmuştur. Çizgi filmde adaletin önemi özellikle ilk bölümde ön plana çıkar. Komutanın ANKA' ya pilot seçilirken her birini ayrı ayrı test uçuşlarına tabi tuttuğu, hatta giriş sırasını bile kurayla belirlediği bölüm, adalet değerinin yansıtıldığı bölümlerendir.

Vatanseverlik: Düşman gemisine karşı Bora'nın tek başına mücadelesini konu ediyor. Genel itibari ile tüm bölümlerde işlenmiştir. Ajan üsse girerek gemiye bomba

yerleştirir. Bunu gören Bora, üssü ve arkadaşlarına zarar gelmemesi için gemiyi dışarıya çıkarır. Bora ve ANKA büyük savaş makinesini vurarak Dünya'ya kurtarır.

Saygı: Askerler komutanlarına saygılı bir üslupla konuşurlar. Kerim'in komutandan özür dilemesi. Üsteğmen Kerim heyecanlanınca birden tepki gösterir ama ardından hatasını fark ederek özür diler. Ast ve üst arasında ve arkadaşlar arasında saygı hissettiriliyor.

2.2.6. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmde altıncı ele alınan değer ise **sevgi** değeri olmuştur. Arkadaşlar ve üstler arasında sevgi hissedilmiştir. Yalnızca iki kez yer verilen bu değer nedeniyle dürüstlük ve sabır değerleri gelmekte olup bu değerlere genel itibari ile olmakla beraber, izlenen bölümlerde hiç değinilmemiştir.

3. Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu

Haziran 2019'da yayın hayatına giren Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu çizgi filmi, TRT'nin sitesinde en başta izleyiciye "bayram hediyesi" olarak duyurulmuştur. (TRT Çocuk Haber, (28.12.2019).

TRT, Nasreddin Hoca Zaman Gezgini çizgi filmini her yaş için uygun bulmaktadır. Nasreddin Hoca, kültürel değerlerimiz içerisinde önemli bir yere sahip olan, hikâyeleri dilden dile dolaşan bir efsanedir; kendi döneminden günümüze gelerek çocuklarla birlikte maceraya atılır. Zehra'nın babası Cemil Bey, kendi laboratuvarını kuran ve bilimsel araştırmaları yürüten bir bilim adamıdır. Bir zaman makinesi icat etmek isteyen Cemil Bey, amacına bir türlü ulaşamaz.

(TRT Çocuk, Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu, (28.12.2019).

8 yaşındaki Zehra ve arkadaşlarının yanlışlıkla açtığı portalden beklenmedik bir misafir günümüze gelir. Bu misafir, o esnada kendisine şaka yapmaya çalışan yaramaz çocuklara ders veren Nasreddin Hoca'dan başkası değildir.

Hoca'nın geri dönebilmesinin tek yolu, asırlık bir çınar ağacının olağanüstü özelliklerini inceleyen Zehra'nın babası Cemil'in ağacın gövdesi üzerine kurduğu makineyi tamir etmesiyle mümkündür. O zamana kadar Hoca, Zehra ve ailesiyle birlikte kulübede yaşayacaktır. Bunu Zehra'nın ailesi ve dostlarından başka kimse bilmeyecektir. Bu misafir herkesten sır gibi saklanırken bilmedikleri bir izleyicileri vardır. Zehra ve arkadaşlarının başlarını belaya sokmaktan hoşlanan Tolga ve Efe ikilisinden Tolga gizlice olup biteni gizli gizli izlemiştir. Eline bir koz düşen Tolga, herkesi ikna etmeye çalışacak

bu işin sonuna kadar götürecektir. Hoca ve Küheylan'ın hiç bilmedikleri bu dünyaya ilk adımlarını atmalarıyla zorluklar başlayacaktır.²¹

3.1. Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu Çizgi Filminin Karakterlerinin Analizi

Bu çizgi dizinin başkarakterleri genel olarak şöyledir;

Nasreddin Hoca; sivri zekâsı ve düşündürten cevaplarıyla sevilir. Kendisi de çocukları çok sever. Genellikle onlara yardım eder ama bazı zamanlar bu yardımlar Hoca'yı problemlerle karşı karşıya bırakır. Aynı zamanda oldukça meraklı bir insandır ve kitap kurdudur. Küheylan adında bir eşeğe sahiptir.

Zehra; tam bir kitap tutkunudur. Özellikle Nasreddin Hoca'nın fıkralarına bayılır. Yakın arkadaşları Kerim ve Ayşe ile vakit geçirmekten keyif alır. Sıcakkanlı bir karakterdir. Sorumluluk sahibi ve çalışkan bir öğrenci olan Zehra sınıf başkanlığına aday olur ve en büyük rakibi Tolga olur.

Ayşe; yakın arkadaşı Zehra gibi sıcakkanlı bir kişidir. Arkadaşlarıyla oynayarak zaman geçirir. Nasreddin Hoca'yı çok sever.

Kerim; Ayşe ve Zehra'nın bir diğer oyun arkadaşıdır. O da zamanını arkadaşları ile zaman geçirmeyi sever.

Cemil Bey; kendini bilime adayan ve vazgeçmek nedir bilmeyen bir bilim insanıdır. Zaman makinesini icat etmek en büyük hayalidir.

Efe ve Tolga karakterleri, Zehra ve arkadaşlarından haz etmezler. Tolga da sınıf başkanlığına adaylık koyar olmak istemekte ve bir diğer aday olan Zehra'yı kıskanmaktadır. Nasreddin Hoca Zehraların yanında kalmaya başlayınca bir tuhaflık olduğunu anlar ve onları gizlice izler.

3.2. Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından Ele Alınışı

3.2.1. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular

Öz denetim değeri, bu çizgi filmin izlenen bölümlerinde en çok işlenen değer olarak belirlenmiştir. Çizgi filmde; Zehra, Ayşe, Kerem üçlüsü ve zaman yolcusu Nasreddin Hoca, en çok öz yeterlilik değerini izleyiciye yansıtmaktadırlar.

Arkadaşları oyun oynarken Zehra'nın kitap okumaya devam etmesi.

Nasreddin Hoca'nın gideceği vaktinde gitmeye çalışması

Cemil Bey'in zaman makinesi için çalışması ve başarması.

²¹ Turp, *Türkiye'de çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve bu çizgi filmlerin Türkçe öğretimine katkısı.*

Zaman yolculuğunda ayakkabısının teki kalan Nasrettin Hoca çeşidin çok olmasından dolayı kararsız kalır. Nasreddin Hoca'nın ihtiyacı olan ayakkabıyı seçemez.

Kendinden sonraki tarihi merak eden Nasrettin Hoca tarihte neler olduğunu düşünerek tarih kitapları alıp okumaya başlar.

Telefon kullanmayı öğrenen Hoca, yemek fotoğraflarının paylaşıldığını görünce, bu paylaşımlara kızarak şiddetle karşı çıkar.

Zehra ödev yapacağı sırada arkadaşı çağırır, O'da gelemeyeceğini ödev yapması gerektiğini söyler. Zehra ödevlerini istenildiği gibi özen göstererek yapar.

3.2.2. Sevgi ve Sorumluluk Değerleri ile İlgili Bulgular

Sevgi ve sorumluluk değerleri en çok işlenen ikinci değerdir. Sevgi değeri, izleyiciye oldukça yoğun bir şekilde aktarılmıştır. Sevgi değerine vurgulanırken başlıca; arkadaş sevgisi, kitap sevgisi, hayvan sevgisi konularına değinilmiştir. Üç arkadaş ve Cemil Bey'in, günümüze gelen Nasreddin Hoca'ya sahip çıkmasıyla sorumluluk değerinin vurgusu yapılmak istenmiştir. Zaman yolcusu Nasreddin Hoca ve eşeği için kendilerine düşeni yapmayı görev bilen karakterleri, farklı senaryolar üstünden sorumluluk değeri verilmek istenmiştir.

Babasının laboratuvarına giren arkadaşlarını Zehra'nın uyarması.

Sorumluluk: Nasrettin Hocanın üstündeki metal ürünleri güvenlik görevlisi AVM'ye girerken çıkartmasını söyler. Nasreddin Hoca da söyleneni yaparak çıkarır.

Cemil Bey ve çocukların kaybolan Nasreddin Hoca'yı aramaları.

Cemil Bey'in işe gitmesi gerekir, annesinin de evde işleri vardır. Çocukların Nasreddin Hoca ile ilgilenmeleri gerekiyor. Zehra söz tutarak söyleneni yapar.

Hoca dışarıda dolaşırken bina yığınları arasında ağaçlı bir yeri görüp merak ederek içeri girer. Aslan kaçtığı için hayvanat bahçesi kapalıdır. Nasreddin Hoca yeşil alan ve hayvanları görünce neşesi yerine gelip, hayvanları sever.

Sevgi: Nasreddin Hoca hayvanları kafeste görünce hayvanlar için üzülür. Onları kafeslerinden çıkarmak ister. Aslan kendisiyle sürekli öz çekim yapan insanlardan kaçarak kafese sığırır.

Nasreddin Hoca kitap okumak ister ama alfabe değiştiği için okumayı bilmemektedir. Böyle olunca çocuklar gidip ona eski alfabeye yazılmış kitap bulup getirirler.

Tarih kitaplarında İstanbul'un fethedildiğini, Osmanlı Devleti'nin üç kıtaya yayıldığını okuyunca Hoca sevinir.

Nasreddin Hoca camiye gider ve oradaki cemaatten kişilerle konuşup, sohbet eder.

Nasreddin Hoca haber vermeden evden çıkmaktadır. Cemil bey ve evdekiler Nasreddin Hoca'ya telefon alırlar.

Zehra'nın kendisini oyuna çağıran arkadaşına ödev yapması gerektiğini söylemesi. Zehra'nın ödevlerini düzgün bir şekilde yapması.

3.2.3. Yardımseverlik Değerleri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmin izlenen bölümlerinde en çok üstüne düşülen üçüncü değer ise yardımseverlik değeridir. Yardımseverlik değeri Nasreddin Hoca'nın günümüzdeki insanlara yardım edişiyile ve çocuk karakterler üzerinden verilmiştir.

Nasreddin Hoca'nın uçurtması ağaçlara takılan çocuklara yardım etmesi.

Hoca hayvanat bahçesine girdiğinde iki çocuk Onu takip eder. Çocuklara saldıran aslana Nasreddin Hoca kızar ve onlara yardım eder.

Nasreddin Hoca hayvanların kafeste olmalarına tepki gösterir. Onları kafeslerinden kurtarmak ister. Aslan kendisiyle sürekli öz çekim yapan insanlardan kaçarak kafese sığınır.

Nasreddin Hoca kitap okumak ister ama alfabe değiştiği için okumayı bilmemektedir. Böyle olunca çocuklar gidip ona eski alfabeyle yazılmış kitap bulup getirirler.

Hoca'nın tarih kitaplarında kendisiyle ilgili kitap okurken, kayıp bir hazinesi olduğunu öğrenir. Haritaya bakar ve bahçede olduğunu öğrenir. Bahçeyi kazarak hazineyi çıkarmak ister maalesef gücü yetmez. Cemil Bey ona yardımcı olur.

3.2.4. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmde değinilen dördüncü değer dostluk değeridir. Bu değer çizgi filmde, yakın arkadaş olan Zehra, Ayşe ve Kerim'in ilişkisiyle vurgulanmıştır. Bir diğer dostluk ilişkisi de Nasreddin Hoca ve eşeğinin arasında geçendir.

Zehra'nın arkadaşları ile güzel vakit geçirmesi.

Ayşe'nin Zehra'yı yanlış anlaması. Zehra olanları anlatınca barışırlar.

3.2.5. Dürüstlük, Sabır ve Saygı Değerleri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmde geçen beşinci değer dürüstlük, sabır ve saygıdır. Bu üç değere, izlenen bölümlerde eşit derecelerde yer verilmiştir. Çizgi filmde Cemil Bey ve çocukların Nasreddin Hoca'ya saygıda kusur etmeyişiyile, büyüklere saygı duyulmasının altı çizilmiştir. Benzer şekilde Nasreddin Hoca'nın sıklıkla kaybolmalarına karşın karakterlerin duruşlarını bozmayışiyile izleyiciye sabır değeri verilmeye çalışılmıştır.

Çizgi filmde; Nasreddin Hoca'nın neyle karşılaşırsa karşılaşsın dürüst davranması, dürüstlük değerine yapılan bir vurgudur.

Dürüstlük: Hoca çocuklarla dolaşırken kaybolmuştur. O sırada bir yarışma olduğunu görür. "Nasreddin Hoca'ya En Benzeyen" yarışmasına katılmak ister. Sahneye çıktığında seyirciler: "Hadi bize Nasreddin Hoca'nın taklidini yap." Deyince, "Ben zaten Nasreddin Hoca'yım." der.

Onları takip eden Tolga ve Efe, bahçeyi kazdıklarını görünce şüphelenerek polisi arar. Nasreddin Hoca ise dürüstçe her şeyi anlar.

Darılan arkadaşına Zehra'nın olanları anlatmaları.

Sabır: Cemil Bey'in zaman makinesi için çalışması ve başarması.

Kitaplara dikkatlice bakan Nasreddin Hoca uzun uzun titizlikle inceler ve kitapları tek tek okur

Nasreddin Hoca'ya telefon kullanmasını öğretmeleri.

Saygı: Cemil Bey'in Nasreddin Hoca ile saygılı konuşması.

Nasreddin Hoca Cemil Bey'in laboratuvarını sakarlıkla karıştırmaktadır. Cemil Bey'in Nasreddin Hoca ile saygılı bir şekilde konuşması.

Nasreddin Hoca hayvanları kafeste görünce hayvanlar için üzülür. Onları kafeslerinden çıkarmak ister. Aslan kendisiyle sürekli öz çekim yapan insanlardan kaçarak kafese sığınır.

3.2.6. Adalet ve Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmde en az yer verilen değerler, adalet ve vatanseverlik değerleridir. Vatanseverlik değerine; Hoca'nın günümüze geldiğinde, tarih hakkında bilgi edinmeye çalışması ve okuyunca tarihi ile gurur duyması ile üzerinde durulmuştur. Adalet değeri, izleyiciye yine Hoca karakteri ile verilmiştir. Genel olarak bakıldığında Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu çizgi filminin izlenen bölümlerinde, incelenen kök değerlerin hepsine yer verildiği görülmüştür.

Adalet: Hoca "Nasreddin Hoca'ya En Benzeyen" yarışmasında seçilir ve ödül kazanır.

Vatanseverlik: Kendinden sonraki tarihi merak eden Nasreddin Hoca tarihte neler olduğunu düşünerek tarih kitapları alıp okumaya başlar.

Tarih kitaplarında İstanbul'un fethedildiğini, Osmanlı Devleti'nin üç kıtaya yayıldığını okuyunca Hoca sevinir.

İKİNCİ BÖLÜM

MİNİKAGO'DA ÇİZGİ FİLİMLER VE DEĞERLER

1. Hızlı Ayaklar

1.1. Hızlı Ayaklar Çizgi Filmi ile İlgili Bulgu ve Yorumlar

Hızlı Ayaklar çizgi dizisi, çocuklara sporu sevdirmek amacıyla yapılan teması spor olan ilk çizgi filmidir.23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda 2019 yılında çocuklara armağan edilen çizgi film Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın desteğiyle hazırlanmıştır. MİNİKAGO kanalında yayınlanmaya başlayan bu çizgi filmin her bölümünde çocuklar, yeni bir fiziksel aktivite ile tanışır. Yapımcılığını Ali Hakan KAYA'nın yaptığı çizgi filme, aynı zamanda Atletizm ve Tekvando Federasyonları da destek olanlar arasındadır.

Hızlı Ayaklar çizgi filminin başkarakteri olan Ali; tembel olmakla birlikte okula sürekli geç kalır ve uyanmakta zorluk çeken kardeşiyle birlikte kalan bir öğrencidir. Genelde sorumsuz bir karakter olan Ali, bir gün okula gelen Yetenek Tarama Testine katılmaya karar verir. Testin sonuçlanmasıyla; Ali'nin yeteneklerinin ve fiziksel özelliklerinin olimpiyat branşlarında yarışabilecek kadar iyi bir seviyede olduğu ortaya çıkar. Aynı zamanda iyi bir eğitim de alacaktır. Ali sadece yetenekli öğrencilerin gittiği Koca Yusuf Paşa Spor Okulundan bir davet mektubu alır. Bundan sonra spor okuluna gidecek ve okulun yurdunda kalacaktır.

1.2. Hızlı Ayaklar Karakterlerinin Analizi

Hızlı Ayaklar çizgi filminin karakterlerini genel hatlarıyla inceleyelim.

Ali: Ali, tembel ve uyumayı çok seven bir öğrencidir. Bu yüzden de okula sık sık geç kalır. Abisi ile yaşamakta olan Ali, çoğu zaman sorumluluklarından kaçır. Çaylak adında köpekleri vardır ve onunla oynamaktan çok keyif alır. Kinestetik zekâyâ sahip olan Ali bir okulunda gerçekleşen spor yetenek sınavında yeteneklerinin keşfedilmesiyle Koca Yusuf Spor Okulundan davet mektubu alır. Başta oraya gitmek istemese de sonradan okulunu çok sever. Ama orada da eskiden olduğu gibi tembelliğine ve geç kalma huyuna devam edemez. Böylece planlı ve çalışkan bir öğrenciye dönüşür.

Yusuf: Ali'nin yeni spor okulundaki oda arkadaşıdır. Her şeyi planlı ve dakik bir çocuktur. Ali'yi düşündüğü için onun planlarını bile yapar. Sevdiği arkadaşı Ali'yi korumaya çalışır.

Hasan: Çizgi filmin kıskanç karakteridir. Ali'nin çoğu spora yeteneğinin olması disiplinli bir sporcu olan Hasan'ı kıskandırır. Kafasında Ali'yi Akif Hoca'nın gözünden düşürme planları yapar. En yakın arkadaşı Hakan'dır.

Hakan: en yakın arkadaşı Hasan gibi kıskanç ve hırslıdır. Hasan ile beraber Ali'yi onu okuldan attırma planları yaparlar. Aynı zamanda hırslı bir karakterdir.

Zeynep: Spor alanı tekvando olan bu karakter disiplinli ve hırslı bir sporcudur. Özgüveni yüksek bir öğrencidir.

Metin: çizgi filmde sık sık spor müsabakalarında anons yaptığını gördüğümüz karakterdir.

Akif Hoca: Koca Yusuf Ortaokulunun disiplinli spor hocasıdır. Akif Hoca öğrencilerine sporun yanında; her zaman çalışmayı, disiplinli olmayı ve iyi ahlakı öğretir. Akif Hoca'ya göre bir sporcu başarılı olduğu kadar güzel ahlaklı ve disiplinli olmalıdır. Aynı zamanda rakiplerine karşı takındıkları tavırlar da çok önemlidir. Ali'yi bu konuda sık sık uyarır.

1.3. Hızlı Ayaklar Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından Ele Alınışı

1.3.1. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular

Hızlı Ayaklar çizgi filminde en çok değinilen değer, öz denetim değeridir. Bu çizgi film, spor okulunda geçmektedir. Spor kendi öz disiplininin sağlanması gereken bir alan olduğundan en fazla geçen değer öz denetimdir.

Okula bisikletiyle giden Ali'nin önüne bir kız çıkar. Ali'nin bisikletinin frenleri tutmayınca Ali kızı çarpmamak için bisikletin direksiyonunu çöpe doğru kırar.

Müdür Ali'yi çağırarak davetiye vermek için Ali'yi yanına çağırır. Bundan habersiz olan Ali geç kaldığı için çağırıldığını düşünür ve: “Öğretmenin hatamı biliyorum söz veriyorum bir daha geç kalmayacağım.” der.

Güreş konusunda deneyimsiz olan Ali, Hakan'a yenilir. Kazanan arkadaşını tebrik etmeyi ihmal etmez

Hakan'ın Ali'ye “Yenilen pehlivan güreşe doymazmış” deyince, Ali Hakan'a “Ben asla vazgeçmem Hakan.” der.

Kötü rüyalar gören Ali, korkuyla uyanır. Rüyasında yöneldiği bütün sporlar, ondan kaçır. Böyle olunca “Galiba hiçbir spor dalı bana göre değil.” der.

Zil sesiyle kalkan Ali, oda arkadaşı Yusuf'u çoktan hazırlanmış vaziyette görünce: “Bakıyorum da yine hazır ve erkencisin.” der.

Ali'nin branşına, daha karar vermemiştir. Arkadaşları seçeceği branş hakkında tahmin yürütürler. Bahar'ın: "Tenisçi olamaz." demesiyle Ali: "Demek benden tenisçi olmaz, görelim bakalım." der.

Sporcular için ne kadar dayanıklı olunması önemlidir. Öğrenciler, bunun için bu testi yapmaya karar verirler. Hepsi de kendisinin kazanacağından emindir.

Hakan ve Hasan, geç kalmaları için Ali ve Yusuf'un kapısının önünde plan yapmaktadırlar. Yusuf: "Bir yere geç kalmak mı? Ben mi?" diyerek kendi kendine güler.

Ali hep geç kalmasından dolayı Yusuf: "Bu böyle olmaz, planlı olursan sağda solda uyumazsın." demesi.

Ali: "Ben de program yapmak istiyorum" diyor. Bunun üzerine Yusuf oda arkadaşına yardım eder ve plan yaparlar.

Akif Hoca takım halinde oynanan yeni bir spor yarışmasını anlatır. Başarısız olan bir kişi yüzünden tüm grup yenilecektir. Hasan'ın Ali'ye "Hazır ol" deyince Ali: "Ben zaten hazırım" der.

1.3.2. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular

İzlenen bölümlerde en çok geçen ikinci değer sorumluluktur. İzleyici kitlesini spora teşviki amaçlandığından sorumluluk değerinin sık sık altı çizilmiştir. Hızlı Ayaklar çizgi filmde Ali'nin karakter gelişimiyle, başarılı olmak için sorumluluklarını yerine getirmekle birlikte çok çalışması gerektiğini anlamasıyla, sorumluluk ve öz denetim değeri izleyiciye aktarılmıştır.

Ali'nin abisinin, Ali'ye "Odanı topla." diye not bırakması,

Ali'nin abisinin kardeşine "Bugün çöp atma sırası sende." diyerek görevini hatırlatması.

Çocuklar her sporda dayanıklılık önemlidir diyerek dayanıklılık testi yapmaya karar verir. Hepsinin kendine güveni vardır.

Hakan ve Hasan, geç kalmalarını için Ali ve arkadaşının odasının önünde plan yaparlar. Yusuf: "Bir yere geç kalmak mı? Ben mi?" diyerek onların planlarını suya düşürür.

Ali sabaha kadar antrenman yapar ve sabaha karşı uyur kalır. Yusuf: "Bu böyle olmaz, planlı olursan sağda solda uyumazsın." diyor.

Ali'nin "Haklısın ben de program yapmak istiyorum" demesi üzerine Yusuf arkadaşına yardımcı olur ve birlikte plan yaparlar.

Akif Hoca yeni bir spor müsabakasından bahseder fakat takım halinde olacaktır. Bir kişinin başarısızlığı tüm grubu etkileyecektir. Hasan'ın Ali'ye "Hazır ol" demesi üzerine Ali'nin "Ben zaten hazırım" demesi.

1.3.3. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular

En fazla geçen üçüncü değer ise dostluk değeridir. Ali ve Yusuf'un dostluk ilişkisiyle bu değer yansıtılmak istenmiştir. Yusuf, Ali'ye sorumluluk bilinci aşılacak için onunla birlikte çalışmış, sabahları arkadaşını uyandırmayı ihmal etmemiştir.

Ali yeni arkadaşlarıyla oyun oynayıp eğlenir.

Tenis oynarken yere düşen Ali'nin yanına oda arkadaşı Yusuf gelir, ona elini uzatır ve Ali'yi yerden kaldırır.

Hakan ve Hasan, Ali'ye tuzak kurarak Ali'nin Akif Hoca'nın başarısız olup gözünden düşmesini istemektedirler. Yusuf konuşulanları duymuştur ve onların planını bozacaktır.

Yusuf oda arkadaşı Ali'nin zor uyandığını bildiği için antrenmana geç kalmaması için uyandırır.

Antrenmana geç kalan arkadaşı Ali için Yusuf'un endişelenmesi.

Akif Hoca reflekslerinizi güçlendirmek için yakar top oynayacağız, der. Top atılırken Hasan arkadaşı Hakan'ın elenmesini engellemek için top ona degecekken kolundan çeker ve elenmesine engel olur. O sırada anons yapan öğrenci Metin'in: "Bunun adı 'fair play' "demesi.

Yusuf uyanır uyanmaz odada Ali'nin olmadığını fark edince şaşırır. Bahçeye çıktığında Ali'nin bahçede bankın üzerinde uyuduğunu görünce arkadaşını uyandırır.

1.3.4. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

Hızlı Ayaklar çizgi dizisinde değinilen dördüncü değer sevgi değeridir. Koca Yusuf Spor Okulundaki çocukların spora olan sevgileriyle bu değer izleyiciye yansıtılmıştır. Aynı zamanda okuldaki arkadaşlıklar ve birbirlerine karşı duydukları sevgi ile de bu değer vurgulanmıştır.

Ali'nin köpeği Çaylak'ı sevmesi ve onunla oyun oynaması.

Okul müdürünün Ali'ye "Bundan sonraki hayatında başarılar diliyorum." demesi.

Ali'nin Çaylak ile oyun oynayıp onu okşamayı.

Ali spor okuluna çağrılır. Abisine söyleyince abisi çok sevinir. "Sen bizim gururumuz olacaksın." der.

Tenis oynarken yere düşen Ali'nin yanına oda arkadaşı Yusuf gelir, ona elini uzatır ve Ali'yi yerden kaldırır.

Antrenmana geç kalan arkadaşı Ali için Yusuf'un endişelenmesi.

1.3.5. Saygı ve Yardımseverlik Değerleri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmde değinilen beşinci değer saygı ve yardımseverlik değerleridir. Okulları bir spor okulu olduğundan izleyiciye o disiplin iklimi yansıtılmış ve öğrencilerin spor hocaları Akif Hoca'ya karşı saygılı tutumları ile saygı değeri işlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin kendi aralarında ve karşı tarafa saygılı tavırları, müsabakalarda birbirlerine destek olmaları ile yardımseverlik ve saygı değerleri yansıtılmıştır.

En iyi derecede spor okulunu kazanan Ali'ye müdür davetiye verince, Ali saygıyla "Tabi öğretmenim" der

Ali, Hakan'la güreşirken acemi olduğu için yenilir. Arkadaşını tebrik ederek bir gün tekrar güreşmeyi temenni eder.

Dayanıklılık testinde çok azmedip en sona kalan Ali'yi ve iyi performansından dolayı arkadaşını diğer çocuklar: "İyi dayandın" diyerek saygı duyarlar.

Müsabakada Hakan'ın elenmesi önlemek için, Hasan Hakan'ı kolundan çekerek vurulmasını önler.

Öğrencilerden birisi okulu gezdirerek yardımcı olur.

Tenis oynarken yere düşen Ali'ye Yusuf elini uzatarak yerden kaldırır.

Ali'nin "Haklısın ben de program yapmak istiyorum" demesi üzerine Yusuf'la birlikte plan yaparlar.

1.3.6. Sabır Değeri ile İlgili Bulgular

Hızlı Ayaklar çizgi filminin ilk beş bölümlerinde işlenen diğer değer ise sabır değeridir. Öğrencilerin antrenmanlarında ve yarışmalarda gösterdikleri sabır; izleyiciye yarışmalarla, oyunlarla sergilenmiştir.

Spor okulunda branş seçimi olacaktır. Akif Hoca tüm öğrencileri bahçeye toplar. Öğrenciler öğretmenlerini ve konuşmasını saygı ve sabırla dinler.

Ali dayanıklılık testlerinden sabrı sayesinde başarıyla geçer.

Sabırlı bir şekilde oynayan Ali sonunda oyunu kazanır.

"Gerçekten tüm gece orada mı uyudun? İnanamıyorum." Diyen Yusuf'a Ali "Napayayım Akif Hoca'nın söyledikleri aklımda ben de gittim sabaha kadar spor yaptım."

1.3.7. Adalet ve Dürüstlük Değerleri ile İlgili Bulgular

Hızlı Ayaklar çizgi dizisinde değinilen sonraki değer adalet ve dürüstlük değerleridir. Akif Hoca'nın çalışmalarında takındığı adil tavır, haksızlığa asla yer vermemesi ile adalet değeri işlenmiştir. Ali'nin öğrencilerle olan dürüst ilişkileriyle de

dürüstlük değerine değinilmiştir. Hızlı Ayaklar çizgi filminin bu bölümlerin içeriğinde vatanseverlik değeri hiç görülmemekle beraber çizgi filmin sahne arkalarında ve jeneriğinde özellikle bayrağımızın gösterilmesiyle vatanseverliğe az da olsa değinildiği söylenebilir.

Koca Yusuf Spor Okuluna gelen Ali, herkesin spor yaptığını görür. Tanışmak için yanına gelen öğrencilere: “Bilirsiniz işte ben biraz tembelimdir ve hiç spor yapmam.” diyerek dürüst davranması.

Akif Hoca yarışmaları yönetirken adil davranır.

2. İstanbul Muhafızları

2.1. İstanbul Muhafızları Çizgi Filmi ile İlgili Bulgu ve Yorumlar

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. tarafından üretilen "İstanbul Muhafızları" çizgi filminde, Mehmet, Zeynep, Ali ve Elif karakterleri üzerinden İstanbul'un zengin tarihini genç izleyicilerle buluşturmasıyla birlikte tarihi eserleri korumanın, mahalle kültürünün ve birlikte hareket etmenin önemini vurgular. Dizi, TRT Çocuk kanalında yayınlanmaya başlamış daha sonra ise yayın hayatına MinikaGO kanalında devam etmiştir. Ayrıca, çizgi filmin bir sinema versiyonu da bulunmaktadır.

Pedagoglar ve tarih danışmanlarının görüşleriyle birlikte hazırlanan bu çizgi filmde, Rumeli Hisarı, Topkapı Sarayı, Galata Kulesi, Yerebatan Sarnıcı, Ayasofya Camii ve Kapalı Çarşı gibi İstanbul'un önemli tarihi mekânlar gösterilmektedir. Her bölüm, başka bir tarihi mekânda geçmekte, çocukların o mekânı koruma çabaları ve mekân hakkında bilgileri içeren hikâyeler izleyiciyle buluşturulmaktadır. Çocuklar bu çizgi filmi izlerken tarihi eserlere dair bilgi edinirken, bu eserleri korumanın önemini olduğunu de hissedebilirler.

Dizinin ana karakterleri arasında yer alan Mehmet, Zeynep, Ali Elif, birbirlerine çok yakın dört arkadaştır. Çocuklar bir gün, saklambaç oynarlarken ellerini çınar ağacına koyduklarında tuhaf bir olay gerçekleşir: çınar ağacının gövdesi yumuşar ve çocukları içine çeker. Çınar ağacı, İstanbul şehrine zarar vermek isteyenleri kökleri sayesinde tespit edip, onların İstanbul'a zarar vermesini engelleme görevini çocuklara verir. Böylece, Mehmet, Zeynep, Ali ve Elif "İstanbul Muhafızları" olarak seçilirler. İstanbul'u Gürgen ve Azmi gibi kötü karakterlerden korumak için mücadele ederler. Her bölümde çocukların maceraları, İstanbul'daki farklı tarihi eserleri tanıtmak amacıyla özenle işlenmiştir. Bu sayede izleyiciler, eğlenirken tarihi eserler hakkında bilgi sahibi olabilirler.

2.2. İstanbul Muhafızlar Karakterlerinin Analizi

İstanbul Muhafızları, karakterleri genel hatları ile şöyle incelenmiştir;

Mehmet, çizgi filmin merkezinde yer alan başkarakterdir. Sekiz yaşında olan Mehmet, her zaman yüzünde iç ısıtan büyük bir gülümsemeye sahip sevimli bir çocuktur. Zayıf görünüşüne rağmen, beklenmedik şekilde atletik ve girişken bir yapıya sahiptir. Karşılaştığı problemleri çözme konusundaki kararlılığıyla bilinir ve çözüm bulmak adına yaratıcı birbirinde farklı yaklaşımlar geliştirir. Herhangi bir makineyi beş dakikada söküp takabilme gibi az rastlanan bir yeteneği vardır. Astronot olma hayali, onunla aynı hayali paylaşan rakibi Gürgen ile arasındaki rekabeti kızıştırır.

Zeynep, çizgi filmin bilimle ilgilenen karakteridir. Karşılaştıkları problemleri bilimsel veriler ve kesin hesaplamalar yoluyla çözen Zeynep, her zaman yanında taşıdığı çantasındaki tablet bilgisayarını bir şef edasıyla kullanır. Bilgiye olan açlığı ve araştırmaya olan tutkusuyla bilim insanı olma hayali kurar. Arkadaşları herhangi bir konudaki meraklarını gidermek için Zeynep'e giderler. Bölümlerde ele alınan tarihi eserin bilgileri, Zeynep aracılığıyla izleyiciye sunulmaktadır.

Ali, diğer arkadaşlarına göre daha küçük olan yedi yaşında bir çocuktur. Grubun küçüğü olarak ürkek bir yapıya sahiptir ve genellikle diğerleri arasında daha çekingen karakterdedir. En büyük hayali olayların arka planındaki gizemleri ortaya çıkaran bir dedektif olmaktadır.

Elif, birden fazla spor dalıyla ilgilenen ve epey de yetenekli olan rekabetçi bir karakterdir. En çok da tekvandoyu sevmektedir. Sert görünüşünün altında, hayvanlara ve bitkilere karşı çokça şefkatli bir Elif yatar. Mahalledeki sokak köpeğine düzenli olarak yiyecek götürmeyi aksatmaz ve yolda gördüğü büyük taşları başkaları zarar görmesin diye kenara itecek kadar da düşüncelidir.

Gürgen, Mehmet'le rekabet eden bir karakterdir. Tarih derslerinden yıllardır bir türlü geçemeyen Gürgen'in, otuz beş yaşında olmasına karşın ortaokulu hala bitirememiş olması onu içten içe rahatsız etmektedir. Astronot olma hayaliyle kavuşması için tarih dersinden geçmesi şarttır. Çareyi tarihi eserlere zarar verip tarihi değiştirmekte bulmuştur. Her bölümde başka bir tarihi esere zarar vermeye çalışan Gülgen, bu amaca engel olmaya çalışan İstanbul Muhafızlarıyla karşılaşacaktır.

Azmi, Gürgen'in yardımcısı olan on beş yaşındaki bir gençtir. Tüm derslerinden kalmış olan Azmi ekibin kas gücüdür. Gürgen ile olan ilişkileri daha çok usta-çırak veya

patron-işçi ilişkisine benzeyen bir nevi ortaklıktır. İstanbul Muhafızlarının arkadaşlığına özense de Gürgen'e asla sırtını dönmez.

2.3. İstanbul Muhafızları Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

2.3.1. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular

İstanbul Muhafızları çizgi filminde, en öne çıkan değer sorumluluk değeridir. Çünkü dört ana karakter, İstanbul'un tarihi eserlerini, onlara zarar vermeye çalışanlardan koruma görevini üstlenerek büyük bir sorumluluk almışlardır. Her bölümde, bu görev uğrunda yaptıkları ve karşılaştıkları zorluklar anlatılarak izleyicilere sorumluluk değeri verilmiştir.

Gürgen ve Azmi'nin amacı Rumeli Hisarı'nı yıkmaktır. Bunun üzerine Rumeli Hisarı'na doğru yola çıkarlar. Çocuklarla karşılaşınca "Siz kimsiniz?" diye sormaları üzerine çocuklar: "Biz İstanbul muhafızları İstanbul'u siz ve sizin gibilerden koruyoruz." derler.

Çocuklar, Azmi'yi topu ateşleyecekken görürler. Mehmet'in "Eğer ateşlerse Rumeli Hisarı'na zarar verebilir, ateşlemeden onu durdurmalıyız." derler.

İstanbul muhafızlarının yaptığı plan sayesinde Rumeli Hisarı kurtulur.

Çocuklar kendileri alarmlarını kurarak uyanırlar.

Çınar çocuklara, amaçlarının İstanbul'un aziz hatıralarını korumak olduğunu, bu bilinçle hareket etmeleri gerektiğini dile getirir.

Çocukların eğlenerek beraber top oynamaları.

Çınar çocukları yanına çağırır ve Gürgen'le Azmi'nin yine bir plan yaptıklarını söyler. Bunun üzerine çocuklar, Topkapı Sarayı'nı korumak üzere görevlendirilir.

Zeynep'in Topkapı Sarayı hakkında arkadaşlarını bilgilendirmesi.

Elif ve Ali Gürgen'le Azmi'yi bulmak için koşarlarken Ali çok yorulur. Elif şimdi yorulmaya zamanlarının olmadığını, onları bulmaları gerektiğini hatırlatır.

Zeynep'in polisi çağırması.

Zeynep'in tabletinde Çınar'ın onları çağırdığı sinyali yanması üzerine Zeynep, oyunlarını bir kenara bırakıp: "Çınar bizi çağırıyor, gitmeliyiz" der.

Kapalıçarşı'nın çatısını sökmeye çalışan Gürgen ve Azmi'nin peşinden İstanbul Muhafızları da Kapalıçarşı'ya gider. Zeynep Kapalıçarşı hakkında arkadaşlarını bilgilendirir.

Mehmet'in arkadaşlarına: "Arkadaşlar gözünüzü dört açın." demesi.

Çocuklar, Gürgen'in Kapalıçarşı'nın çatısına geçirdiği kancayı inatla demir bir çubukla kırmak için çabalarlar.

Çınar çocukları çağırır, onlar da sorumluluklarını yerine getirmek için oyunlarını bırakıp Çınar'ın yanına giderler.

Çocuklar Galata Kulesi'ne bağlanan roketi görünce durdurmak isterler ve başarırlar.

2.3.2. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular

Öz denetim, çizgi filmin en çok değinilen ikinci değeridir. Çocukların, aldıkları sorumluluğun yanında bir de kendi kendileri denetleyebiliyor olmalarıyla öz denetim değeri yansıtılmıştır. Çizgi filmde Çınar'ın her çağrısında ekiptekilerin, oyunlarını bir kenara bırakıp sorumluluklarına yönelmeleri ve kendilerini kontrol edebilme yetenekleriyle izleyicilere öz denetim değeri vurgulanır.

Rumeli Hisarı'nı yıkmak için plan yapan Gürgen ve Azmi, İstanbul Muhafızlarını görünce: "Siz de kimsiniz?" diye sorarlar. Çocuklar: "Biz İstanbul muhafızları İstanbul'u siz ve sizin gibilerden koruyoruz." derler.

Çocuklar yolda yürürken Ali'nin ayağı takılır ve düşecek gibi olur. Ali'ye arkadaşları: "Dikkat et biraz", deyince Ali arkadaşlarına: "Özür dilerim" der.

Çocukların yeni görevi Yerebatan Sarnıcını muhafaza etmeleridir. Fakat Gürgen ve Azmi onları tuzağa çekerler. Gürgen'in makinesi yeri oyacak ve Yerebatan Sarnıcı ve kafeste tuzağa düşen çocuklar su altında kalacaktır. Makineyi etkisiz hale getirmeye çalışan Mehmet arkadaşlarına: "Bana güvenin." diyor.

Mehmet'in planı işe yarar ve makine durur. Şimdi kafesten çıkma zamanıdır. Bunun üzerine Elif "Tamam ben hallederim" diyerek kilidi kırar.

Zeynep yeni görevleri için Topkapı Sarayı hakkında arkadaşlarını bilgilendirir.

Elif ve Ali Gürgen'i bulurlar. Elif Gürgen'in üstünde 3. Mustafa'nın zırhını görünce "Utanmıyor musun bu yaptıklarına" diyerek tarihimize ve tarihi eserlere saygı bilincini hatırlatır ve Azmi'ye "Ben biraz utanıyorum patron" der.

Gürgen ve Azmi şimdi de Kapalıçarşı'nın çatısını sökmek isterler. İstanbul Muhafızlarının görevi da Kapalıçarşı'yı korumaktır. Zeynep, Kapalıçarşı hakkında arkadaşlarına bilgiler verir.

Mehmet: "Arkadaşlar gözünüzü dört açın." diyerek arkadaşlarını uyarır.

Çocuklar çatıdadırlar. Elif "Gürgen'e gününü göstermeliyiz." deyince Ali "Dikkatli olmalıyız." diyor.

Çınar çocuklara yeni görevlerini söyleyecekken çocuklara “Çok dikkatli olun” der. Elif “Ben çok dikkatliyim.” der.

Çınar Gürgen ve Azmi'nin buldukları yeri kökleri sayesinde tespit etmeye çalışmaktadır. Çocuklar “Lütfen çabuk ol Çınar!” derler. Çınar'ın elimden geleni yapıyorum, demesi.

2.3.3. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

İzlenen bölümlerde **sevgi**, çizgi filmin üçüncü en fazla değinilen değeridir. Dört arkadaş arasındaki sıkı bağlar ve İstanbul'a duydukları sevgiyle birlikte onu korumak istemeleriyle izleyicilere sevgi değeri aktarılmıştır.

Çınar çocukları çağırınca çocuklar Çınar'a koşarlar. Çınar'ın sert kabuğu yumuşayıverir ve çocuklar içeri rahatlıkla girerler. Zeynep bu durumu “İşte bunu çok seviyorum” diyerek ifade eder.

Çocuklar beraber top atarlar, atasözü oyunu oynayıp eğlenirler. Beraber vakit geçirmeyi seviyorlar

Çocuklar kancayı kırmayı başarınca çok sevinirler. Kapalıçarşı zarar görmekten kurtarmışlardır. Görevi başarmanın sevincini yaşarlar.

Gürgen ve Azmi Galata Kulesini havaya uçurmak için Roketleri yerleştirmeden önce çay içmek isterler. Gürgen Azmi'ye: “Burada çay içmesini çok seviyorum.” diyor. Galata Kulesine çıkınca da manzaraya hayran kalırlar. “Çok güzelmiş” derler.

2.3.4. Dostluk ve Saygı Değerleri ile İlgili Bulgular

İstanbul Muhafızları çizgi filmde dördüncü en çok işlenen değer dostluk ve saygı değerleridir. Dört arkadaşın birbirlerine duydukları güçlü dostluk, çocukların tarihe ve Çınar'a olan gösterdikleri saygıyla birleşerek izleyicilere dostluk ve saygı değerlerini yansıtır.

Çınar “Oyununuzu bölmek istemezdim.” der. Çınar çocuklara verdiği koruma görevi için “Ne diyorsunuz çocuklar?” deyince Mehmet “Ben varım.” der. Zeynep de: “Arkadaşlarımı yalnız bırakamam.” demesi.

Azmi ve Gürgen'in planı Topkapı Sarayındaki 3. Mustafa'nın zırhını çalmaktır. Bütün ihtişamı ile Topkapı Sarayı'nı görünce ikisi de etkilenir. Azmi Gürgen'e: ” Buraya zarar vermeyelim atalarımız koskoca imparatorluğu burada yönetmiş, diyor.

Gürgen ve Azmi, Topkapı sarayını hem bölüm bölüm gezmekte hem de Sarayda bazı eşyaları çalmaktadırlar. Gürgen “Bu bölüm neresi?” diye sorunca Azmi: “Burası kutsal emanetlerinin olduğu yer. Lütfen yapmayalım!” diyor. Gürgen: “ O kadar da değil Azmi saçmalama.” diyerek kutsal emanetlere saygılı davranması.

Gürgen zırhı çalar. Elif Gürgen'in 3. Mustafa'nın zırhını giydiğini görünce "Utanmıyor musun bu yaptıklarına" diyerek ecdadımıza olması gereken saygıyı hatırlatır ve Azmi'' Ben biraz utanıyorum patron'' der.

Çocuklar kancayı kırıp, Kapalıçarşı zarar görmekten kurtarınca beraberce çok mutlu olurlar.

2.3.5. Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

İzlenen bölümlerde vatanseverlik, çizgi filmin beşinci vurgulanan değeridir. Tarihe ve Çınar'a (ağaç) gösterilen sevgi ve saygı; bu değeri izleyiciye aktarmak için verilmiştir.

Gürgen ve Azmi İstanbul'a zarar verme planlarında karşılarında çocukları görünce "Siz kimsiniz?" diye sorarlar. Onlar "Biz İstanbul muhafızları İstanbul'u siz ve sizin gibilerden koruyoruz." Diyerek vatanlarına olan bağlılıklarını ifade ederler.

Gürgen Hasan'a "Dünya'da ilk uçan insan benim." der. Hasan: "Hayır, sen değilsin; Hazarfen Ahmet Çelebi." der. Gürgen: "Türk mü?" diye sorar. Bunun üzerine Hasan "Türk tabi ne sandın?" diyerek gururlanır.

2.3.6. Adalet, Sabır ve Yardımseverlik Değeri İle İlgili Bulgular

Çizgi filmde geçen bir diğer adalet, sabır ve yardımseverlik değerleri çizgi filmin altıncı değerini oluşturur

Çınar İstanbul'u korumak için yardım isteğini, İstanbul'u çok sevdiğini anlatır. Onlar da Çınar'ın yardım isteğine severek karşılık verirler.

Çocuklar İstanbul'u koruma görevlerinde sabırla çalışırlar ve her defasında görevlerini başarı ile bitirirler.

2.3.7. Dürüstlük Değeri ile ilgili Bulgular

İstanbul Muhafızları çizgi filminin ilk beş bölümlerinde dürüstlük değeri ise genel olarak karakterlerin yalan söylememeleri, sözlerinde durmalarıyla bu değer de verilmiştir

3. Alpman

3.1. Alpman Çizgi Filmi ile İlgili Bulgu ve Yorumlar

Alpman çizgi filmi, 2019 yılıyla birlikte MinikaGo kanalında izleyiciyle buluşmuştur. Bu çizgi dizi, Eski Türklerin yaşam tarzını temel alarak Mehmet Bey'in oğlu Alpman ve arkadaşlarının maceralarını konu alır. Hikâye, Kartal Obası'nda geçer ve her yıl düzenlenen Oba Oyunları'na katılmak isteyen Alpman'a babası Mehmet Bey'den izin çıkmaz. Ancak, isteğinde ısrarcı olan genç ve yetenekli Alpman, babasının haberi olmadan at binme ve cirit atma becerilerini geliştirerek oyunlara hazırlanır. Bu hazırlık sürecine, Alpman'ın atı ve arkadaşları Melike, Kaçkar ve Baypars da dâhil olurlar.

Diğer oba olan Kaplan Obası'ndan Oğuzhan, Emir ve Gülşah ile birlikte yarışacaklardır. Her bölümde, çizgi film Eski Türk geleneğine ait bir unsur işler, izleyicilere bu tarihî mirası tanıtır.

3.2. Alpman Çizgi Filminin Karakterlerinin Analizi

Alpman; çizgi filmde, Kartal Obası'nda yaşayan ve her sene düzenlenen Oba Yarışları'na katılıp derece almak isteyen bir karakterdir. Bu tutkusunu bastırılmayacak kadar güçlüdür bu yüzden babasından gizlice yarışmalara hazırlanır. Alpman, çalışkan, zeki ve bir o kadar da alçakgönüllü bir çocuktur.

Mehmet Bey, Alpman'ın babası ve Kartal Obası'nın beyi olarak adil ve sözünde duran bir liderdir. Oba yarışlarına hazır olduğundan emin olana kadar oğlunun yarışlara katılmasını istemez ve onu yarışlara katmaz.

Kaçkar, Alpman'ın yakın arkadaşlarından biridir. Zeki bir çocuk olan Kaçkar çözülmesi zor olayları dahi başarıyla çözebilir. Sakin bir yapıya sahiptir ve sık sık kullandığı "Tahminlerime göre" ifadesiyle hafızalara kazınır.

Melike, Alpman'ın diğer yakın arkadaşlarından biridir. Akıllı ve hızlı bir kız çocuğu olan Melike, oba yarışlarında iddialı bir karakterdir. Ok atma ve çeng çalma konularında da oldukça yeteneklidir.

Baybars, Alpman'ın diğer yakın arkadaşıdır. Yemeği ve uykuyu çok seven, güçlü ve özverili bir çocuktur. Ara sıra tembellik yaptığı görülür. Arkadaşlarına kıyasla daha kiloludur.

Oğuzhan, Kaplan Obası'nın beyi Tuğrul Bey'in oğlu olarak karşımıza çıkan bir karakterdir. Hırslı bir çocuk olan Oğuzhan, Alpman'ın rakibidir ve zaman zaman hırsına yenik düşer. Hatta yarışma sırasında rakibi Melike'ye bile yardım edecek kadar dürüst ve özverili biridir. İyi ok atabilir.

Kaplan Obası'nın bir üyesi olan Gülşah, Oğuzhan'ın yakın arkadaşlarından biridir. Gülşah çok yeteneklidir, şifalı otları iyi bildiğinden, bunları kullanarak insanlara yardım etmeye çalışır. Yarışma esnasında hasmı olmasına rağmen Melike 'ye dürüst ve fedakârdır. Ok atmada da iyidir.

Tuğrul Bey, Kaplan Obası'nın beyi olan Mehmet Bey'in arkadaşıdır. Dürüst bir kişiliğe sahiptir.

3.3. Alpman Çizgi Filminin Değerler Eğitimi Açısından Ele Alınışı

3.3.1. Dostluk Değeri ile İlgili Bulgular

Alpman çizgi filminde, öne çıkan değer dostluk değeridir. Alpman ve arkadaşları arasındaki dostluk bağı, obadaki yarışlarda, ortak işlerde ve günlük yaşamlarında birbirlerine olan davranışlarıyla izleyiciye aktarılmıştır.

Alpman çok çalıştığı halde yarışlara bu sene de katılamayacağını öğrenince çok sinirlenir ve kaçar. Obadakiler onu ararlar fakat bulamazlar. Arkadaşları Alpman için endişelenirler.

Baybars ona ne zaman geldiğini sorar. Alpman “Sen uyurken dostum” diye karşılık verir.

Baybars, istenildiği gibi bir oğlak yapamayınca üzülür. Arkadaşları ona “Üzülme dostum” derler.

Alpman, Melikenin oğlak için verdiği gayretinden dolayı tebrik ediyor.

Alpman kurada çıkınca oyuna katılamaz. Mehmet Bey, oğlunun oyunda olmayı çok istediğini söylemesi üzerine Alpman: “Ben arkadaşlarıma güveniyorum.” der.

Oğlağı ilk bulma oyununu oynarken Melike'nin ayağı takılır ve düşer. Alpman ve Kaçkar arkadaşları Melike'ye yardım için geri dönerler.

Melike, stres altında hisseder ve ok atmayı başaramayacağına inanır. Alpman ona güvendiğini ve başaracağına inandığını söyleyerek arkadaşını destekler.

Baybars, Melike'ye "Sen benim en yakın arkadaşısın" der.

Emir ve Baybars, arkadaşlarını obada göremeyince telaşlanıp onları aramaya başlar.

Aşıkları kaybolan Melike, arkadaşlarının ona şaka yaptığını sanarak, "Baybars, yoksa sen mi aldın?" diye sorar. Alpman, Baybars'ın yapmış olamayacağını doğrulayınca Melike, Baybars'tan özür diler.

3.3.2. Sevgi Değeri ile İlgili Bulgular

Çizgi filmde ikinci en çok yer alan ikinci değer sevgidir; Alpman ve arkadaşlarının birbirlerine, hayvanlara ve müziğe duydukları sevgi, izleyiciye sevgi değerini hissettirir.

Obada yaşayan Alpman, oyun oynamayı seven bir çocuktur. Kırlarda koşarken obayı ve oba halkını tanıtır. Oba halkı doğayı ve hayvanları çok severler.

Alpman, atı Halas'ı çok sevmekte ve onunla oyunlar oynamaktadır.

Alpman ve arkadaşları, yarışmaya katılacaklarını duyduklarında büyük bir mutluluk yaşarlar.

Melike ile Baybars'ın sevdikleri yiyecekler üzerine konuşmaları da sevgi dolu anları yansıtmaktadır.

Melike, obada stresli stresli yürürken kulağına bir müzik sesi gelir ve bu ses bütün stresini bir anda alır. Bu sesin Çağrı Bey'in çaldığı çengden geldiğinin görür.

Çağrı Bey Melike'ye obada herkesin müziği çok sevdiğinden bahseder.

Melike, adeta sesiyle büyülediği çengi çalmak ister. Çağrı Bey, Melike'ye çalmasında yardımcı olur.

Çocuklar, çukura düşmüş bir vaşak yavrusunu fark edince yardım etmek isterler. Ancak vaşak yavrusunun çok ürkmüş olduğunu görünce onu sakinleştirmenin daha iyi bir fikir olacağını düşünürler. Melike, Gülşah'tan aldığı yayı çengi gibi çalarak yavruyu uyutur.

3.3.3. Adalet Değeri ile İlgili Bulgular

Adalet, Alpman çizgi filminde en çok geçen üçüncü değerdir; Alpman'ın adil bir karaktere sahip olması, oba oyunlarında oyuncuların kura ile seçilmesini önermesi ve babası Mehmet Bey'in oğlu bile olsa onu diğerleriyle bir tutup haksızlık yapmaması, adalet değerini ön plana çıkaran bölümlerendir.

Her sene olduğu gibi bu sene de obalar arası oyunlar oynanacaktır. Alpman oyunlara katılmak için çok çalışmaktadır ve katılmayı çok istemektedir. Obanın başı ve Alpman'ın babası olan Mehmet Bey, oyunlar için oyuncu seçimini en iyi oyuncudan yana kullanacaktır.

Çocukların adil bir şekilde yarışmaya katılmaları.

Baybars'ın kura çekmeye gerek olmadığını söylemesi üzerine Alpman'ın biz kura çekelim benim içim rahat etmez, demesi

Alpman'ın babası Mehmet Bey'in Alpman'a neden oynamadığını sorması üzerine Alpman'ın adil olmak için kura çektik ve ben çıktım, demesi.

Obada oyunlar başlayacaktır. Çocuklar arkadaşları Baybars'ı beklemektedirler. Ancak, Gülşah, rakip takımın 4 kişi olduğunu öğrenince, "Biz 3 kişiyiz, sizin de 3 kişi olmanız gerekmez mi?" diyerek tepki gösterir.

Oğuzhan'ın karşı takıma "Adil olmak için kura çekin." şeklindeki attığı fikir, adil bir yarışma ortamı oluşturmak için atılmış bir adımdır.

Çocuklar, Baybars'a bir kişi eksik oynamaları gerektiğini söylerler. Baybars, o kişinin kendisi olacağını düşündüğü için üzülür. Alpman, "Adil olması açısından kura çekeceğiz, biz bunu düşündük." diyerek duruma açıklık getirir.

Baybars kuraya gerek olmadığını düşünür fakat Alpman bu şekilde içinin rahat etmeyeceğini belirtir.

Alpman'ın babası Mehmet Bey, neden Alpman'ın oyunda olmadığını sorunca Alpman, adil olmak için kura çekerek oyunda oynamayacak kişiyi belirlediklerini ve o kişinin kendisi çıktığını babasına anlatır.

3.3.4. Sorumluluk Değeri ile İlgili Bulgular

Sorumluluk, çizgi filmde dördüncü sırada yer verilen değerdir; Alpman ve arkadaşlarının, sorumluluklarını bilen ve buna uygun davranan kişiler olarak karşımıza çıkmalarıyla sorumluluk değeri, izleyiciye aktarılmıştır.

Baybars ağacın altında oturmuş fındık yerken yere düşürdüğü fındığı karga alır ve gider. Baybars “İzinsiz kimsenin bir şeyini almamalısınız.” der.

Melike babasının vermiş olduğu âşıkları rengârenk boyamıştır. Çocuklar onunla oynamak isteseler de Alpman’ın bugün obaya odun toplamamız gerekiyor diye söylemesi ile oyunu ertelerler.

Odun toplama işi bitince Baybars erteledikleri oyunlarını hatırlatır. Alpman’ın odunları buraya bırakamayız, odunluğa taşımamız lazım demesi.

Mehmet Bey, çocuklara onlara güvendiklerini söyleyerek sorumluluk duygusu aşılar.

Yarışmalarda kullanılmak üzere küçük bir oğlak yapılması gerektiğinde, Baybars, görevi üstlenir.

Alpman ve Kaçkar, ağacın altında uyuyan Baybars’ı görünce ve onu uyandırarak, yapılacak bir sürü işleri olduğunu hatırlatırlar.

Oğlak yapılamayınca Melike'nin görevi üstlenmesi istenir. Ancak Melike, annesine sözünü verdiği başka bir sorumluluğunun olduğunu belirtir.

Baybars, ağacın altında oturup yediği fındıklardan birini düşürünce fındığı karga kapıp uzaklaşır. Baybars, izinsiz kimsenin bir şeyinin alınmaması gerektiğini söyleyerek sorumluluk değerini vurgular.

Babasının verdiği âşıkları boyayan Melike'nin arkadaşları onunla oynamak ister. Ancak Alpman, çocuklara obaya odun toplama görevlerini hatırlatınca çocuklar oyunlarını erteleyerek sorumluluklarını yerine getirirler.

Odunları topladıktan sonra Baybars’ın bıraktıkları oyuna dönmek istemesi üzerine Alpman, odunları böylece bırakamayacaklarını odunluğa taşımalarını gerektiğini söyler.

3.3.5. Özdenetim Değeri ile İlgili Bulgular

Çizgi dizide beşinci olarak değinilen değer öz denetimdir; Çocukların yarışlarda ve günlük hayatlarında sergiledikleri davranışlarla öz denetim değeri vurgulanmıştır.

Alpman, obaya doğru yürürken bir çocukla çarpışırlar. Çocuk nazik olmayan bir şekilde Alpman'a çıkışmasına rağmen Alpman, efendiliğini hiç bozmaz.

Alpman bulunduğu sahnede babasından özür dilemesi ve çekip gitmesinin yanlış olduğunu kabul etmesi.

Mehmet Bey, Alpman ve arkadaşlarının yarışmaya katılabileceğini belirtince çocuklar, çok çalışmalar gerektiğini söylerler.

Baybars, oğlağı iyi yapabileceğinden emin olamayan arkadaşlarına; özgüvenli bir şekilde bekleyip görmelerini söyler.

Oğlak yapılamayınca Melike'nin görevi üstlenmesi istenir. Ancak Melike, annesine sözünü verdiği başka bir sorumluluğunun olduğunu belirtir.

Melike, Baybars'ı kırdığı için özür diler.

Aşıkları kaybolan Melike, arkadaşlarının ona şaka yaptığını sanarak, "Baybars'tan şüphelenir. Alpman, Baybars'ın yapmış olamayacağını doğrulayınca Melike, Baybars'tan özür diler.

3.3.6. Saygı Değeri ile İlgili Bulgular

Altıncı olarak öne çıkan değer saygıdır; Çizgi filmde, karakterlerin hem büyüklerine hem de rakiplerine karşı saygılı davranışlarıyla bu değeri vurgulanmıştır.

Alpman, obaya doğru yürürken bir çocukla çarpışırlar. Çocuk nazik olmayan bir şekilde Alpman'a çıkışmasına rağmen Alpman, efendiliğini hiç bozmaz.

Alpman'ın bulunduğu sahnede, babasından özür dilemesi ve çekip gitmesinin yanlış olduğunu ifade ederek saygılı bir tutum sergilemesi.

Gülşah, yaptığı oğlağı arkadaşlarına gösterdiğinde, Çağrı Bey çocuklara; onlarla gurur duyduğunu söyler.

Melike'nin Baybars'ı kırdığı için özür dilemesi, gösterdiği olumsuz davranışın farkına varmasıyla saygılı bir tutum sergilediği bir sahnedir.

Baybars, ağacın altında oturup yediğı fındıklardan birini düşürünce fındığı karga kapıp uzaklaşır. Baybars, izinsiz kimsenin bir şeyinin alınmaması gerektiğini söyleyerek özel alana saygıyı vurgular.

3.3.7. Dürüstlük Ve Sabır Değerleri ile İlgili Bulgular

Dürüstlük ve sabır değerleri, izlenen bölümlerde değinilen yedinci değeri oluşturur; Alpman'ın obada düzenlenen yarışlarına çok hazırlanmasına ve bunu çok

istemekle beraber sabırlı davranması ve oyunlardaki karakterlerin birbirlerine ve hasımlarına olan davranışlarıyla dürüstlük ve sabır değerleri vurgulanmıştır.

Dürüstlük: Alpman'ın bulunduğu sahnede, babasından özür dilemesi ve çekip gitmesinin yanlış olduğunu ifade ederek kendine ve çevresine karşı dürüst olması.

Alpman, rakibi olmasına rağmen Oğuzhan'ın bir kişiyi gruptan çıkarmaları önerisine destek çıkması dürüst bir tutumdur.

Melike, Alpman'ın haklı olduğunu ve bugün odun toplayarak obaya destek olmaları gerektiğini söyleyerek işine dürüst olur.

Melike ve Baybars, aşık oyununu oynarlarken bunda iyi olmadığını fark eden Baybars, oynayamadığını itiraf eder. Aşıkları kaybolan Melike, arkadaşlarının ona şaka yaptığını sanarak, Baybars'tan şüphelenir. Alpman, Baybars'ın yapmış olamayacağını doğrulayınca Melike, Baybars'tan özür diler.

Sabır: İkinci yarış olan ok atma yarışına bu konuda yetenekli olan Melike seçilmiştir. Melike, sabırla ok atmak için uğraşmaktadır.

Alpman'ın annesinin yüzüğünün de kaybolduğu fark edilince çocukların sabırla aradıkları hırsızın karga olduğunu anlarlar.

3.3.8. Vatanseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

Alpman çizgi filminin ilk beş bölümünde vatanseverlik değeri doğrudan verilmemiştir; ancak karakterlerin obaya duydukları sevgi ve üzerlerine düşen görevleri oba için yerine getirme konusundaki bağlılıkları, vatanseverlik değerini kısmen yansıtabilir.

3.3.9. Yardımseverlik Değeri ile İlgili Bulgular

Alpman çizgi filmde yardımseverlik değerine; obada yaşamalarından dolayı sürekli yardım içinde bulunmaları, oyun esnasında birlik içinde olmaları ile kazanabilecekleri izleyicileri hissettirilmiştir.

Alpman, duyduğu sesin geldiği yeri takip edince çukurda üç çocuk olduğunu fark eder. Alpman zor durumda kalan çocuklara yardım eli uzatır.

Melike, hem oğlak yapmayı hem de halı dokumayı aynı anda yetiştiremeyeceğini fark eder. Baybars da Melike'nin yardım imdadına yetişir.

Çocukların odunları beraber taşıyıp, odunluğa yerleştirmeleri.

Melike, adeta sesiyle büyülediği çengi çalmak ister. Çağrı Bey, Melike'ye çalmasında yardımcı olur.

Çocuklar, çukura düşmüş bir vaşak yavrusunu fark edince yardım etmeye çalışırlar.

SONUÇ

Çocuklara değer aktarımını sağlamada çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Bu yöntemlerden biri, görsel zenginliğiyle çocukların ilgisini çeken çizgi filmlerdir. Animasyonlar, görsel ve işitsel unsurları harmanlayarak çocukların düşünsel dünyalarına dokunurken aynı zamanda toplumsal ve ahlaki değerleri de içselleştirmelerine katkı sağlarlar.

TRT Çocuk ve MinikaGO kanallarının belirlenen çizgi filmleri incelendiğinde, yerli yapım animasyon filmlerinin toplumsal ve ahlaki değerlere yer verilmesi ile çocukların ahlaki gelişimine destek olabileceği görülmüştür. Çizgi filmlerin izlenen bölümlerinde seçilen değerlerin büyük bir kısmı işlenmiş, vatanseverlik kavramı az işlenmesine rağmen film içinde verilmeye çalışılmıştır. Belki biraz daha fazla belirgin biçimde verilmesi önerilebilir.

Çizgi filmlerin sürelerine baktığımızda, az bir süre içerisinde ortalama her bir bölümde çoğu değer ele alındığı görülmüştür. Bu durum, çizgi filmlerin kısıtlı zamanda değerleri etkili bir şekilde aktarabildiğini göstermektedir. Böylece çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından oldukça etkili materyaller olduğu görülmektedir.

Çocukların bu değerleri öğrenmesi, ebeveynlerin dikkatlice seçilmiş çizgi filmleri izlettirerek ve izleme sürelerini kontrol ederek desteklenebilir. Televizyon izleme alışkanlıkları, çocuğun yaşına ve gelişim seviyesine uygun olarak şekillendirilmelidir. Çizgi filmler, çocukların eğlenirken öğrenmelerini sağlar.

Aileler, çocuklarının izlediği çizgi filmleri kontrol altına almalı ve değerler açısından daha zengin içeriklere sahip olan yerli yapım çizgi filmlere yönlendirmelidir. İzleme süreleri kısıtlanarak çocukların çizgi filmlere vakit geçirme süreleri yönetilmelidir.

Çizgi filmlerden değerler eğitimi açısından verimi arttırmak için yapılan çalışmalar çoğaltılmalı, öğretmenler ve öğrenciler bu çizgi filmlerden faydalanmaya yönlendirilmelidir. Okullarda ilgili konular işlenirken kullanılan kaynakların yanında, değerler eğitimine katkı sağlayabilecek çizgi filmler gerekirse öğrencilerle izlenmeli ve velilere önerilmelidir.

Çizgi filmler hakkında daha genel bir yargıya varabilmek için sadece ilk beş bölüm değil seçilen çizgi filmin tamamı değerler eğitimi açısından incelenebilir. Çizgi filmlerin içerisinde, değerler eğitimi açısından yetersiz olanlarının özellikle de en çok izlenenlerinin içerikleri değerler eğitimi açısından zenginleştirilebilir ve eksik kalan

değerler vurgulanabilir. Bununla birlikte içerik olarak temiz ve zengin fakat izlenme oranı düşük olan çizgi filmler, hedef kitlenin ilgisini çekecek şekilde tekrar düzenlenebilir. Olumsuz anlamda çocukları etkileyebilecek olan çizgi filmlerin gözden geçirilip değerlendirildikten sonra gerekirse yayından kaldırılabilir.

Günümüz çocuklarının etkileşimde buldukları Youtube, diziler vb. içerikler değerler bağlamında incelenmeli ve bu içeriklerin çocukların ahlaki gelişimine uygun olup olmadığı belirlenmelidir.

Bu öneriler, çizgi filmlerin çocukların değerlerini etkileme potansiyelini daha olumlu bir yönde yönlendirmek amacıyla sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- A. Rıdvan Bülbul. *İletişim ve Etik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2001.
- Alp, Diyaddin - Kardeş, C. “Çocuk edebiyatı ve medya (2. Baskı)”. *Ankara: Eğiten Kitap*. Başkanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu. “MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı”. Erişim 14 Aralık 2023. <http://ttkb.meb.gov.tr>
- Gündoğan, Ali Osman. *Arafta bir düşünür Nurettin Topçu*. Altınordu, 2018.
- Güz, Nurettin. “Haberde yönlendirme ve kamuoyu araştırmaları”. *Ankara: Nobel Yayın Dağıtım* 51 (2005).
- Hakkoymaz, Sakine. “2015-2020 Yılları Arasında Türkiye’de Gösterime Giren Animasyon Filmlerinde Yer Alan Kök Değerlerin İncelenmesi”. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sbe Dergisi* 11/4 (2021), 1717-1731.
- Hökelekli, Hayati. “Modern eğitimde yeni bir paradigma: Değerler eğitimi”. *Eğitime Bakış Dergisi* 6/18 (2010), 4-10.
- İlker, Z. O. R. - Bulut, Serkan. “Toplumsal cinsiyet kavramına animasyon filmleriyle bakmak: Buz devri, shrek ve winx club: kayıp krallığın sırrı örnekleri”. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 11/1 (2020), 58-69.
- İnan, Hatice Zeynep. “Okul öncesi eğitim programında değerler eğitiminin kapsamı”. *Okul öncesi dönemde değerler eğitimi*, 95-123.
- Kanar, Serap. *Animasyon filmlerinin öğrencilerin değer gelişimine etkileri: Arabalar 1 animasyon filmi Örneği*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Master’s Thesis, 2019.
- Karakuş, Neslihan. “Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitimine katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya Örneği)”. *Değerler Eğitimi Dergisi* 13/30 (2015), 251-277.
- Kuşçu, Samet - Özmen, Cengiz. “Nurettin Topçu’nun Fikir Dünyasında Çocuk ve Ahlak Eğitimi”. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi* 4/1 (2022), 76-92.
- Soysal, Murat. *İlköğretimde 7-12 yaş arası çocuklarda ahlaki karakter özellikleri ve eğitimi*. Marmara Üniversitesi (Turkey), PhD Thesis, 2010. <https://search.proquest.com/openview/0a9769c3827b3dfdb21c35282982a680/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2026366&diss=y>

- Turp, Zülal Özdemir. *Türkiye’de çocuk kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin değerler eğitimi açısından incelenmesi ve bu çizgi filmlerin Türkçe öğretimine katkısı*, 2020. <http://dspace.yildiz.edu.tr/xmlui/handle/1/12504>
- Yağlı, Ali. “Çocuğun Eğitiminde Ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou Ve Pepee Örneği”. *Journal of Turkish Studies* 8 (01 Ocak 2013), 707-707. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.5965>
- “Türk Dil Kurumu | Sözlük”. Erişim 26 Kasım 2023. <https://sozluk.gov.tr/>

EK 1: ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Zuhal
Soyadı	KÖSE
Doğum Yeri ve Tarihi	Muş 02.08.1969
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi ve Telefonu	Akkonak mah. Fatih caddesi Söylemez Apt. Kat.6 Denizli/Merkezefendi 05073489041
Eğitim	
İlkokul	Gazi İlkokulu
Ortaokul	Denizli İmam Hatip Lisesi
Lise	Denizli İmam Hatip Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı – SINAV ADI – Sınavın Yapıldığı ay ve yıl	
Varsa Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
2012-2016	Honaz Müftülüğü Kızıyer Kur'an Kursu DENİZLİ/HONAZ
2016-2021	Pamukkale Müftülüğü Ormancı Kur'an Kursu DENİZLİ/PAMUKKALE
2021- Halen Görevde	Merkezefendi Müftülüğü Muratdede Kur'an Kursu DENİZLİ/MERKEZEFENDİ